

Efterladt i krydsfeltet

En kvalitativ undersøgelse af inter-generationelle traumer blandt unge, voksne grønlændere i Danmark

Signe Hammershøj Poulsen | 20182862 | 10. Semester | 1/6 2023 | Aalborg universitet

Vejleder: Carolin Demuth | Antal tegn: 167.812 | Antal normalsider: 69,9

Abstract

The need for research on intergenerational trauma in a cultural context is increasingly recognized as numerous researchers have highlighted intergenerational trauma as an explanation for the array of social conditions that exist within Aboriginal communities (e.g. Crawford, 2014; Brave Heart, 2003; Kirmayer, Gone & Moses, 2014; Waldram, 2004). Still relatively little is known about intergenerational trauma in a Greenlandic context. The purpose of the present master thesis is to investigate and gain a deeper understanding of how intergenerational trauma manifests in the narratives of young Greenlandic individuals in Denmark. The research question is approached through Ivana Marková's dialogically informed understanding of The Social Representation Theory and Michael Bamberg's Narrative Practice Approach using positioning and small stories as epistemological and analytical tools for the study of identity. A critical examination of previous research reveals that the notion of trauma is deeply rooted in western terminology which has sustained an active culture of silence in Greenlandic culture. The culture of silence is argued to be related to the internalisation of intergenerational trauma in Greenlandic culture today revealing other consequences such as high levels of suicide and complex behaviour. Furthermore, research suggests that intergenerational trauma can be traced back to the Danish colonization and modernization of Greenland, which is associated with loss of culture and marginalization. The present Danish and Greenlandic master narratives are deeply rooted in the historic relation between the two cultures, which impacts the social representations in the narratives.

This qualitative study applies participant observation and a group discussion as tools for data collection. The group discussion was conducted with six young individuals from Arctic Street Lab in Aalborg (aged 24-30) recruited through participant observation in March and April 2023. The group discussion focused on the daily lives of the young Greenlanders and the interaction between the participants in order to gain insight in their experience of being young greenlanders in Denmark. The material from the group discussion and participant observation is analyzed using a dialogical and narrative approach to study identity in compliance with the aforementioned analytical tools of Bamberg's Narrative Practice Approach and Ivana Marková's understanding of Social Representation Theory.

The results revealed four major themes of young Greenlanders' experience of intergenerational trauma. These reveal how the participants daily experience hegemonic representations in the form of prejudice and culturally available master narratives which they are expected to construct their identity according to. Surprisingly, the participants do not only experience prejudice from danish individuals but also other greenlanders. These experiences leave the participants at a crossroad where they do not live up to the hegemonic representations of either danish or greenlandic culture leaving them with a feeling of not being greenlandic enough. The results suggest that some young greenlanders engage in counter narratives which are interpreted as a way of reclaiming cultural identity by distancing oneself from how danes and greenlanders position them. To navigate in these identity dilemmas is challenging the continuity and agency of the participants identity and therefore their sense of self. The implications of these results and future research are discussed with respect to contextual factors and previous research.

Indholdsfortegnelse

Efterladt i krydsfeltet	3
1.1. Definition af intergenerationelle traumer	4
1.1.1 Den teoretiske forståelse af begrebet	4
1.1.2 Litteraturgennemgang	5
1.1.3 Opsummering og rationale for undersøgelsen	11
1.2 Anvendelse af kulturpsykologisk rammesætning	12
1.3 Kontekstualisering: Relationen mellem Danmark og Grønland	13
1.4 Afgrænsning	15
1.5 Anvendt forskningstilgang	16
1.5.1 Socialkonstruktivisme	16
1.5.2 En dialogisk tilgang til forskning	16
1.6 At undersøge identitet gennem narrativer	17
1.6.1 Sociale interaktioner	17
1.6.2 Bambergers narrative praksis tilgang	19
1.6.3 Opsummering og relevans af den analytiske rammesætning	22
2.0 Metode	23
2.1 Kontekstualisering: Arctic Street Lab	24
2.2 Deltagere	25
2.3 Metodiske overvejelser	26
2.3.1 Gruppediskussion	26
2.3.2 Deltagerobservation	27
2.3.3 Forudgående viden og postscript	29
2.4 Procedure	30
2.4.1 Rekruttering af deltagere	30
2.4.2 Dataindsamling	31
2.4.3 Transskribering	34
2.4.4 Dataanalyse	35
2.4.5 Ethiske overvejelser og positionering som forsker	37
2.5 Kvalitetssikring af kvalitativ forskning	39
2.5.1 kvalitetssikring af nærværende undersøgelse	40
3.0 Resultater	42
3.1 Dialogisk analyse af sociale repræsentationer	42
3.1.1 Relationen mellem Danmark og Grønland	42
3.1.2 Relationen mellem grønlændere	44
3.1.3 Unge grønlændere i Danmark	47
3.1.4 Opsummering af dialogisk analyse	47
3.2 Fortællinger om fordomme	48
3.2.1 Fordomme i dansk kultur	48
3.2.2 Fordomme i grønlandsk kultur	52

3.2.3 Opsummering af fortællinger om fordomme	55
3.3 Fortællinger om tab af sprog.....	56
3.3.1 Opsummering af fortællinger om tab af sprog.....	61
3.4 Fortællinger om at være ung grønlander i Danmark	62
3.4.1 Opsummering af fortællinger om at være ung grønlander i Danmark.....	66
4.0 Diskussion.....	66
4.1 Undersøgelsens bidrag til eksisterende forskning.....	68
4.2. Undersøgelsens begrænsninger og forslag til fremtidig forskning	71
Refrenceliste	75

Efterladt i krydsfeltet

En kvalitativ undersøgelse af intergenerationelle traumer blandt unge, voksne grønlandere i Danmark

"But the story is different in Greenland. We must realize that, and we must say it out loud. We need to recognize that we are a wounded nation. We are a wounded nation. We are a nation with intergenerational trauma." (Bianco, 2021b).

Dette citat af Nauja Bianco, CEO i Det Nordatlantiske Hus og Det Grønlandske Hus, afspejler hvordan relationen mellem Danmark og Grønland er dybt forankret i arven fra kolonitiden, som har haft store konsekvenser for den grønlandske befolkning. Fortiden med kolonialisme er et sensitivt emne, eftersom de historiske narrativer om den koloniserede grønlandske befolkning er uløseligt forbundet med den kollektive identitet i både Danmark og Grønland (Rud, 2017). Narrativerne kan fremprovokere stærke emotionelle responser, men har mest af alt understøttet en aktiv tavshedskultur (Rud, 2017; Bagge & Berliner, 2021; Jones, Callesen, Pedersen, Strunz & Pedersen, 2017). I takt med at der de seneste årtier i forskning inden for traume paradigmet har været et øget fokus på forståelsen af intergenerationelle traumer blandt marginaliserede befolkningsgrupper (Chou & Buchanan, 2021), har den danske regering udvist en dybere forståelse for de vedvarende traumer i den grønlandske befolkning som er en konsekvens af Danmarks tid som kolonimagt. Dette kommer blandt andet til udtryk i december 2020, hvor Danmarks statsminister Mette Frederiksen giver en officiel undskyldning til de 22 grønlandske børn som i 1951 blev taget fra deres familier for at indgå i et socialt eksperiment organiseret af den danske regering og Dansk Røde Kors (Statsministeriet, 2020). Denne undskyldning anerkender imidlertid ikke at disse traumatiske oplevelser som er fulgt med koloniseringen og moderniseringen af Grønland er blevet overført gennem generationer og har en indvirkning på unge, voksne grønlanderes liv i dag. Det er på baggrund af denne erkendelse, at der er blevet antændt en personlig og forskningsmæssig interesse hos mig for at forstå fænomenet intergenerationelle traumer i en grønlandsk kontekst. I overensstemmelse med denne forskningsinteresse har nærværende speciale til formål at belyse og nuancere hvordan intergenerationelle

traumer kommer til udtryk i unge, voksne grønlænderes narrativer i dag, og hvordan disse har indvirkning på deres identitetskonstruktion ud fra et kulturpsykologisk perspektiv. Følgende forskningsspørgsmål danner rammen for nærværende speciales undersøgelse af fænomenet:

Hvordan kommer intergenerationelle traumer til udtryk i narrativerne hos unge, voksne grønlændere i Arctic Street Lab Aalborg?

1.1. Definition af intergenerationelle traumer

Følgende konceptualisering af fænomenet intergenerationelle traumer (fremover forkortet IGT) har til formål at præcisere og klarlægge baggrunden for nærværende speciales interessefelt og bidrage med et rationale for undersøgelsens forskningsspørgsmål. Dette er særligt relevant, da IGT er et fænomen, der går på tværs af forskellige kontekster i alt fra videnskabelige kontekster til offentlig debat, hvorfor det vurderes nødvendigt at danne et overblik over fænomenet og definere, hvordan det forstås i nærværende speciale. Herefter præsenteres en litteraturgennemgang hvor der inddrages forskellige teoretiske perspektiver på IGT, forstået i samspil med eksisterende forskning af IGT i en grønlandsk kontekst.

1.1.2 Den teoretiske forståelse af begrebet

I vestlige lande er traume paradigmet domineret af psykologiske og psykiatriske tilgange som for eksempel Freuds psykoanalyse og John Bowlby's tilknytningsteori (Ringel 2011). Granatchok blev brugt til at konceptualisere hjemvendte soldaters tilstande under første verdenskrig, og udviklede sig senere til kategorien posttraumatisk stressforstyrrelse. Denne diagnostiske kategorisering er siden da blevet bredt accepteret til at forstå de psykologiske konsekvenser, der følger en traumatisk hændelse (Herman, 1992). Forskere har i udviklingen af disse teorier forsøgt at danne en forståelsesramme for universelle egenskaber for traumer, men det tyder på at det overordnede traume paradigme er blevet udviklet i en primært vestlig kontekst og derfor er influeret af dertilhørende sociale, kulturelle og politiske forandringer (Ringel 2011).

Fænomenet IGT er et af de nyere emner i traume paradigmet, og er primært undersøgt i forbindelse med Holocaust (Chou & Buchanan, 2021). IGT på et

samfundsmæssigt eller kulturelt niveau er derfor det område, der er mindst belyst i traumeparadigmet ifølge Evans-Campbell (2008). I de sidste årtier er begrebet IGT blevet udbredt til ikke kun at undersøge generationerne, der følger efter Holocaust-overlevende, men inkluderer nu indfødte i Amerika, Australien og Alaska (Evans-Campbell, 2008). Flere begreber er over tid blevet anvendt til at beskrive fænomenet, blandt andet kulturelle traumer, kollektive traumer, transgenerationelle traumer, historiske traumer og multigenerationelle traumer. Disse begreber udspringer af forskellige akademiske felter, der har forskellige foci i forbindelse med IGT (Chou & Buchanan, 2021). I nærværende litteraturgennemgang anvendes flere af begreberne for at opnå en holistisk forståelse af fænomenet. Ifølge Kirmayer (2014) er historiske traumer en måde at forstå de intergenerationelle effekter af traumer, hvor traumatiske begivenheder oplevet af et samfund har negative konsekvenser for efterkommerne. Dette harmonerer med Bombay et al. (2009)s forståelse af IGT, hvor fænomenet refereres til som begivenheder der opleves som psykologisk traumatiserende, og som har permanente konsekvenser for de efterfølgende generationers helbred selvom de ikke har været direkte eksponerede for den traumatiske hændelse. Hvorvidt der er tale om tilstedeværelsen af et psykologisk traume afhænger derfor af konteksten (Smelser, 2004).

1.1.3 Litteraturgennemgang

Forud for nærværende speciale foretog jeg i efteråret 2022 et litteraturreview (Poulsen, 2022, bilag 1), som søgte at gennemgå empiriske studier der undersøger de sociale og kulturelle konsekvenser af IGT i grønlandske og canadiske aboriginske samfund. Resultaterne i litteraturreviewet udgør en stor del af specialets teoretiske fundament samt afgrænsning. Derudover danner litteraturreviewet grundlaget for min viden om fænomenet forud for nærværende undersøgelser samt de indledende tanker omkring interessefelt og forskningsspørgsmål, hvorfor litteraturreviewets proces og resultater inkluderes og beskrives i følgende afsnit.

Litteraturreviewets indledende interesseområde var tilstedeværelsen af IGT i det grønlandske samfund. I de indledende litteratursøgninger var omfanget af empiriske studier, der undersøgte IGT i Grønland, meget sparsom, hvorimod flere studier undersøgte IGT i canadiske, australske og amerikanske kontekster. Forskning i Canada viste sig at være linket til Grønland, hvorfor omfanget af litteraturreviewet

blev udvidet til at inkludere forskning af IGT hos aboriginske populationer i Canada. Litteraturreviewet blev foretaget ved at søge efter peer reviewed empiriske artikler i forskellige databaser: PsycNET, Google Scholar and EbscoHost for at mindske risikoen for at ekskludere potentielt relevante artikler (Boell & Cecez-Kecmanovic, 2010). På baggrund af litteratursøgningen og en efterfølgende vurdering af litteraturens relevans på baggrund af CHIP-modellen (Forrester, 2012), var der 20 relevante artikler tilbage, som efter grundig gennemlæsning blev reduceret til et endeligt resultat på 13 relevante artikler. Artiklerne indebar både kvalitativt inspirerede studier (n=7), kvantitative studier (n= 3) og blandede metoder hvor både kvantitative og kvalitative forskningsprocesser blev anvendt (n=3). Et overblik over artiklerne kan ses i bilag 1.

I følgende afsnit fokuseres der på teoretisk og empirisk forskning, som fremtræder i litteraturen om IGT. Forskningen inddeles i afsnit om: Komplex adfærd, kritik af vestlig patologisering af traumer, social resiliens, kropslighed og healende praksisser samt det kollektive og kulturelle aspekt af fænomenet. I denne forbindelse indgår empirisk forskning fra det forudgående litteraturreview.

1.1.3.1 Komplex adfærd: selvmord og misbrug

Brave Heart (2003) beskriver IGT som en respons på historiske traumer der manifesteres i kompleks adfærd som inkluderer selvmordsadfærd, skyldfølelse blandt overlevende, hyppig brug af stoffer og alkohol, somatiske symptomer og lavt selvværd. Et studie inkluderet i forudgående litteraturreview af Bjerregaard & Lyng (2021) viser, at der er markant højere selvmordsrater blandt unge grønlandere end i mange andre vestlige lande, og at dette mønster stemmer overens med andre aboriginske populationer. Studiet beskriver en markant stigning fra 1970, og studiet indikerer, at dette kan forstås i lyset af moderniseringen af Grønland. Studiet giver imidlertid ikke dybere indsigt i hvilke faktorer der er afgørende for stigningen, men dette er der andre studier, der belyser. Jones, Callesen, Pedersen, Strunz & Pedersen (2017) undersøger i denne sammenhæng i deres studie baggrunden for relationen mellem barrierer i livet, traumatiske oplevelser og misbrug af alkohol og cannabis blandt unge i Nuuk mellem 15 og 17 år. Her finder de en signifikant relation mellem krænkende traumatiske oplevelser og internaliserede problemer som angst og ensomhed. Ydermere finder de en signifikant relation mellem internaliserede problemer og højere selvmordsrater. Her præsenteres kultursammenstødet mellem

moderne livsbetingelser og traditionel grønlandsk kultur som en potentiel forklarende faktor. Studiet beskriver hvordan det at fjerne den traditionelle grønlandske kultur, har skabt et tomrum, der manifesteres gennem internalisering og uforløste traumer. Denne anhedoni kombineret med en tavshedskultur resulterer i livsbarrierer som er en del af forklaringen på de høje selvmordsrater og lav mental trivsel blandt unge i Nuuk (Jones et al., 2017). Larissa Bolliger og Gabriel Gulis (2018) foretager i denne sammenhæng et studie hvori de understreger hvordan IGT relateret til koloniseringsperioden i Grønland er en af de fire mest signifikante forklarende faktorer for forskellen mellem selvmordseksponering hos unge og unge voksne mellem 15 og 29 år i Danmark og i Grønland. De tre andre forklarende faktorer, der præsenteres i studiet, er alkoholmisbrug, seksuelt misbrug og geografiske ulemper.

1.1.3.2 Kritik af vestlig patologisering af traumer

Forskere kritiserer den vestlige tilgang til traumer i de aboriginske samfund for at negligere den kulturelle dimension af fænomenet, hvor fortællinger om historiske, samfundsmæssige og kulturelle traumer i et bredere historisk perspektiv ekskluderes (Waldram, 2004). Bombay, Matheson & Anisman (2014) advarer i denne sammenhæng mod at underkende sammenhængen mellem tidligere traumer og problemstillinger i nutiden hos enkelte individer som for eksempel kulturel identitet og mentalt helbred, da disse psykologiske byrder potentielt kan bidrage til dårligt helbred og sociale udfordringer. Denne pointe understøttes af førnævnte studie af Bolliger & Gulis (2018) hvor resultaterne viser, at IGT i dag er relateret til koloniseringsperioden i Grønland, hvorfor der nødvendigvis må tages højde for dette i sammenhængen mellem tidligere traumer og nutidige problemstillinger. I modsætning til Bombay et al. (2014) kritiserer Kirmayer, Brass and Tait (2000) det fokus, der er på individuelle traumefortællinger hos det aboriginske folk i moderne psykoterapi. De argumenterer for, at størstedelen af overgrebene er af strukturel karakter og implicit, hvorfor de forbliver skjulte i individuelle fortællinger. Denne kritik af psykoterapien understøttes af et studie af Niels Bagge og Peter Berliner (2021). Studiet har fokus på psykoterapeutiske praksisser i forbindelse med aboriginske grønlændere i Danmark, og illustrerer at vestlige psykoterapeutiske perspektiver ofte fokuserer på adfærdsmæssige problematikker hos grønlændere (selvmord, vold osv.) og meget lidt på psykologisk differentiering. Studiet understreger, at der i dag ikke findes nogle steder i Grønland hvor der praktiseres

traditionelle grønlandske healingpraksisser, og at forskning tyder på, at vestligt orienterede praksisser som psykoterapi bidrager til en tavshedskultur, og dermed fastholder et højt niveau af traumatisering. En fortsat ureflekteret anvendelse af vestlige modeller til at måle traumer kan altså potentielt have en stemmeberøvende effekt på grønlændere (Bagge & Berliner, 2021). Kirmayer et. al. (2014) foreslår på baggrund af debatten om vestligt orienterede healingpraksisser, at IGT i relation til kolonialisme må forstås i et bredere perspektiv, hvor der ikke kun fokuseres på de psykologiske konsekvenser af traumet, men hvordan de psykologiske virkninger må adresseres på en måde, som viser behovet for strukturelle ændringer i agens på individ- og samfundsmæssigt plan. Disse argumenter sætter fokus på problemerne ved en universel anvendelse af traume paradigmet, hvor der ikke tages højde for konteksten før og efter den traumatiske begivenhed. I overensstemmelse med denne forståelse argumenterer Maxwell (2014) for, at historiske traumer kan forstås som en social konstruktion der er skabt bevidst, og potentielt kan modarbejde dem, som lider under effekterne af traumerne ved at skabe en diskurs der ikke anerkender de løbende strukturelle uligheder, og dermed muligvis opretholde et patologiseret syn på aboriginske kulturer, der har store konsekvenser for individernes selvidentitet. Denne kritik harmonerer med kritikken af aktuelle traumemodeller som for eksempel PTSD-diagnosen, der ikke tager højde for multiple traumatiske begivenheder eller åbner op for diskussionen om transmission af traumer på tværs af generationer (Evans-Campbell, 2008).

1.1.3.3 Social resiliens, kropslighed og healende praksisser

Den førnævnte psykologiske patologisering, der ofte knyttes til IGT, kan ifølge Crawford (2014) risikere at skjule potentielle positive kollektive identificeringer i et samfund. Dette understøttes af Kirmayer et. al (2014) der argumenterer for, at anerkendelse af lidelse og smerte ikke bør udelukke anerkendelsen af resiliens-narrativer, som muligvis promoverer positiv reframing. Forskning inkluderet i det forudgående litteraturreview viser, at der allerede eksisterer et højt niveau af social resiliens blandt unge grønlændere til trods for stigende selvmordsrater, misbrug, vold og nedsat selvværd. Tilstedeværelsen af social resiliens skyldes primært, at de unge har adgang til gode, støttende sociale relationer (Tróndheim & Berliner, 2017; Berliner, Bourup & Christensen, 2017). Peter Berliner, Ellen Bang Bourup og Jeppe Kiel Christensen (2017) undersøger i deres studie social resiliens blandt unge

grønlændere med det formål at få et indblik i grønlandske børn og unges levevilkår og visioner, for derigennem at opnå en forståelse for hvordan social resiliens opfattes i lokalsamfundet blandt særligt børn og unge. Et af hovedfundene i undersøgelsen er, at det at møde de unge på en anerkendende måde, styrker deres selvtillid og tro på egne evner. Forskerne lægger særlig vægt på, at den sociale resiliens fordrer fælles oplevelser med nærhed og tæthed, samt at man kan forholde sig til sine relationer og dermed skabe tryghed og forståelse omkring dem (Berliner et al., 2017). Et andet studie inkluderet i det forudgående litteraturreview understøtter denne pointe ved at understrege, at unge grønlandere i Nanortalik udtaler, at det giver øget trivsel at snakke åbent om problemer og støtte hinanden. De værdier som de unge vægter højest i denne sammenhæng er især respekt og tryghed, som de unge mener ikke kommer tilstrækkeligt til udtryk i lokalsamfundet. I studiet pointeres det, at børn, unge og voksne grønlandere i lokalsamfundene efterlyser fælles aktiviteter, der både understøtter et spændende og trygt miljø (Trøndheim & Berliner, 2017).

Som nævnt tidligere er der i dag ikke nogen steder i Grønland hvor der praktiseres traditionelle grønlandske healende praksisser, hvilket ifølge et essay af Tukkumeq Jensen Hansen (2022) er en af årsagerne til, at flere unge grønlandere som hende selv har valgt at genindføre traditionelle grønlandske ansigtstatoveringer som en healende praksis, for at vise deres tilhørsforhold til grønlandsk kultur. Hansen (2022) understreger at ansigtstatoveringerne er en måde for grønlandere at *“tage deres ansigter tilbage efter en lang periode med kolonialisme”* (p.6), og *“at disse tatoveringer har udviklet sig til en måde at udtrykke det traume som dansk kolonisering har påført det grønlandske folk”* (p.8). Det tidligere beskrevne studie af Berliner et al., 2017 understreger i denne sammenhæng vigtigheden af traditionelle healende praksisser blandt grønlandere, ved at belyse hvordan unge grønlandere, der oplever vold og overgreb enten mod dem selv eller andre, har svært ved at udtrykke sig sprogligt omkring dette, men at de gennem fysisk aktivitet som for eksempel trommedans får en kropslig og visuel måde at udtrykke følelser og forståelser på samt løse konflikter (Berliner et al., 2017).

1.1.3.4 Det kollektive og kulturelle aspekt af intergenerationelle traumer

Det er særligt relevant at fokusere på det kulturelle og kollektive aspekt af IGT, da det har særlig relevans for specialet qua dets kulturpsykologiske ramme. Traumatiske begivenheder kan både opstå på et personligt niveau og et kollektivt niveau, og der

eksisterer ikke en universel respons hertil, da der er forskel på de mekanismer, der etablerer og opretholder et psykologisk traume på individniveau og på et kollektivt niveau (Smelser, 2004). I tilfælde af et psykologisk traume på individniveau er det intrapsyriske forsvarsdynamikker som for eksempel tilpasning og coping der udgør de aktive mekanismer, mens det på et kulturelt og kollektivt niveau handler om sociale agenter og grupper der bestrider hinanden (Smelser, 2004). Teorier om IGT argumenterer for, at kulturen spiller en væsentlig rolle som transmitter, buffer og healende praksis grundet sin status som et komplekst og konstant foranderligt meningssystem, hvor viden og kultur læres, ændres og overføres fra generation til generation (Chou & Buchanan, 2021). Traumer kan altså have dybe intergenerationelle effekter, der går ud over hvad der kan observeres og måles ud fra de overlevendes enkeltstående fortællinger og genfortællinger af traumet (Bombay, 2009). IGT kan således beskrives som et intergenerationelt fænomen, der kommer til udtryk i interaktion og har krydsfelt med kultur og identitet.

Et kulturelt traume opstår, når medlemmer af et kollektiv føler de er blevet udsat for en begivenhed af så ødelæggende karakter, at essentielle dele af kulturen undermineres, hvilket efterlader permanente spor i en gruppes bevidsthed og kollektive hukommelse. Der er tale om en helt fundamental ændring i individernes fremtidige identitet (Alexander, 2004; Smelser, 2004). Definitionen af et kulturelt traume beror på, at traumet har en negativ effekt på meningsstrukturen hos den kollektive identitet og dermed udløser social krise efterfulgt af en kulturel krise (Alexander, 2004). Som nævnt tidligere eksisterer der ikke situationer eller begivenheder, der automatisk kvalificerer sig som et kulturelt traume, idet kategoriseringen af et potentielt traume er afhængig af den sociokulturelle kontekst (Smelser, 2004). Potentielle traumatiske begivenheder er én ting, mens repræsentationerne af disse begivenheder er noget andet. Agenterne i fællesskabet må kollektivt udvikle en forståelse af, at repræsentationen af traumet i sammenhæng med den forbundne sociale smerte er en fundamental trussel mod den kollektive identitetsfølelse (Alexander, 2004). På baggrund af disse pointer tyder det på, at kulturelle og kollektive dimensioner af traumer er essentielle for at opnå en tilfredsstillende forståelse af hvordan IGT kommer til udtryk hos individer, der er en del af den grønlandske kultur.

Den symbolske kamp der udspiller sig omkring den 'korrekte' erindring af traumatiske begivenheder, har ofte en generationel dimension, som for eksempel kan

komme til udtryk når en yngre generation der ikke har været direkte eksponeret over for et traume udviser anklagede holdninger omkring en historisk traumatisk begivenhed, som er overgået tidligere generationer (Smelser, 2004). En måde hvor dette kommer til udtryk, er i tendensen til at undgå og genopleve traumet, som er en tendens der eksisterer på både et psykologisk og sociokulturelt niveau. Denne dualistiske tendens lægger grundstenen for, hvad Smelser (2004) beskriver som ambivalens. På den ene side udøves der i kulturen fornægtelse, der har til formål at “lægge det bag os” eller måske endda benægte det kulturelle traume fuldstændigt. På den anden side findes besættelse af begivenheden og forsøg på at bibeholde traumet i det offentlige bevidsthed, som en påmindelse om risikoen for at vi glemmer det, hvis ikke vi aktivt husker det (Smelser, 2004). Dette illustreres blandt andet i studier som beskriver hvordan der eksisterer en aktiv tavshedskultur (Bagge & Berliner, 2021; Jones et al., 2017) men også hvordan grønlændere i dag engagerer sig i aktivt at tage deres kultur tilbage ved blandt andet at engagere sig i glemte, traditionelle praksisser (Hansen, 2022). Denne ambivalens manifesterer sig på et sociokulturelt niveau, når individer som er en del af fællesskabet i generation efter generation engagerer sig i tvangsmæssig undersøgelse og genundersøgelse, nye aspekter af traumet, genfortolkning, genevaluering og kampen omkring symbolsk signifikans (Smelser, 2004). Tendensen til ambivalens på det sociokulturelle niveau underbygger påstanden om, at kulturelle traumer aldrig ‘løses’ eller går væk (Bombay et al., 2009). Der skiftes altså mellem tendensen til undgåelse og tvangsbaseret tiltrækning hos individer og grupper, som manifesteres i en konflikt mellem grupperne i kulturen (Smelser, 2004). Disse utallige forskellige erindringer er alle tilgængelige for genoplivning, hvilket producerer en kulturel akkumulation af et uendeligt, altid udvidende lager af forskellige ophobninger (både negative og positive) af erindringer, coping, forhandling og konflikt (Smelser, 2004).

1.1.4 Opsummering og rationale for undersøgelsen

Jævnfør ovenstående litteraturgennemgang, er den aktuelle forståelse af traumbegrebet kulturelt forankret i vestlige begreber omkring mental sundhed og influeret af en aktiv tavshedskultur, hvilket understøtter vigtigheden af et kulturpsykologisk perspektiv på IGT. På baggrund af ovenstående litteraturgennemgang anses fænomenet i nærværende undersøgelse som ikke-observerbart i sig selv, men noget der kommer til udtryk gennem blandt andet sociale

repræsentationer, hvor effekterne fra traumer i ældre generationer genfindes hos yngre generationer selvom de ikke har været direkte eksponerede for det oprindelige traume. Til trods for at den empiriske forskning der undersøger IGT er vokset og inkluderer aboriginske samfund i for eksempel Canada, er forskning der inkluderer Grønland sparsom. Dette understøtter aktualiteten af nærværende speciale, der netop ønsker at give et indblik i og nuancere, hvordan IGT kommer til udtryk i narrativerne hos unge voksne grønlændere i dag. Empirisk baserede undersøgelser af IGT i andre aboriginske kulturer har fundet det frugtbart at anvende en narrativ og kulturpsykologisk tilgang for at få et indblik i hvilken betydning traumer oplevet af en forudgående generation har for den næste generation (e.g. Chou, Buchanan, McDonald, Westwood & Huang, 2023). Dette understøtter nærværende speciales rationale for at foretage en narrativ undersøgelse af IGT i en grønlandsk kontekst. I denne sammenhæng er det essentielt at understrege, at forskning påpeger at vestlige modeller har tendens til at have en stemmeberøvende effekt (e.g. Bagge & Berliner, 2021), hvorfor det er essentielt at undersøge fænomenet på de unge grønlænderes præmisser. Hvordan der tages højde for dette, beskrives i metodekapitlet.

1.2 Anvendelse af kulturpsykologisk rammesætning

På baggrund af ovenstående rationale, tager nærværende speciale udgangspunkt i et kulturpsykologisk perspektiv på forskning, hvor kulturpsykologi forstås som et paraplybegreb for flere tilgange, der fokuserer på den kulturelle natur af menneskets psykologi (Valsiner, 2014). Den traditionelle forståelse af kultur, kan ifølge Valsiner (2012) beskrives som *“culture as a container”*, og antager, at individet eksisterer *inde i* kulturen. I opposition til denne forståelse er der i dag flere forskere der beskriver hvordan individer ikke lever i én kultur, men i mange kulturelle, heterogene verdener, som konstant konstrueres på dynamisk vis i forhandling mellem mennesker i samfundet (Brockmeier, 2014). Kultur bør derfor forstås som en unik medkonstruktør af det socio-kulturelle system, som er beskrevet af Valsiner (2012) som *“a tool within the person”* (p. 6). Fælles for disse kulturpsykologiske forståelser er opfattelsen af psykologisk adfærd og erfaring som dialogisk forbundet med deltagelsen i sociale aktiviteter i historisk udviklede sociale, samfundsmæssige og materielle strukturer (Demuth, 2022; Valsiner 2014). Heraf forstås, at psykologiske fænomener ikke kan forstås i et kontekstuellet vakuum.

Kulturpsykologisk metodologi er præget af et refleksivt perspektiv, hvor undersøgelsesfeltet og forsker ikke kan adskilles (Elsass, 2003). Kulturpsykologi i forskningssammenhæng forstås derfor som en ramme, hvori fænomener bliver meningsfulde i deres kontekst (Brockmeier, 2014). Dette stemmer overens med forståelsen af kultur som en symbolsk ressource som kan transformeres af individer og anvendes til at skabe mening i individets liv (Shweder, 1991; Valsiner, 2014). Bruner (1990) underbygger denne påstand ved at argumentere for, at meningsprocesser er det mest centrale i menneskets psykologi, og at det er i kulturen, at mening offentliggøres og deles. For at forstå mennesket må forskeren derfor først forstå at menneskets handlinger er formet af dets intentionelle tilstande, og at disse tilstande realiseres gennem deltagelse i de symbolske systemer i kulturen (Bruner, 1990). En måde at konceptualisere hverdagens meningskonstruktion er at anse narrativer som en kulturel praksis, hvorigennem mening opnås (Brockmeier, 2014).

For at forstå IGT i et kulturpsykologisk perspektiv kræver det et fokus på meningsskabende processer i social interaktion, hvilket er rationalet bag undersøgelsens fokus på de interaktionspraksisser som unge grønlandere deltager i. I forhold til nærværende speciales forskningsspørgsmål, er hensigten at anvende en kulturpsykologisk og dialogisk tilgang til at undersøge hvordan unge grønlandere i dag konstruerer en selvforståelse og identitet gennem narrativer. Dette kræver en undersøgelse af hvordan identitet konstrueres i en social kontekst gennem kulturelt tilgængelige sociale repræsentationer og positioneringer.

1.3 Kontekstualisering: Relationen mellem Danmark og Grønland

På baggrund af nærværende speciales kulturpsykologiske rammesætning indeholder følgende afsnit en kontekstualisering af relationen mellem Danmark og Grønland, hvilket bidrager til undersøgelsens refleksivitet. Relationen mellem Danmark og Grønland er præget af en fortid med dansk kolonisering af Grønland, som begyndte i 1721 hvor Hans Egede kom til Grønland med en kristen mission og varede indtil 1953 da Grønland blev integreret i Det Danske Kongerige (Rud, 2017). Hans Egede forsøgte allerede i 1700-tallet at bringe kristendommen til eskimoerne, og eftersom den kristne mission var at fjerne hedenske religioner, blev den traditionelle grønlandske praksis shamanisme ikke tolereret, hvilket resulterede i, at Danmark fik en autoritær rolle i grønlandske samfund (Sørensen, 2007; Rud, 2017). Koloniseringen blev indledt med

interesser i merkantile muligheder på baggrund af fiskeri- og hvalfangst. Danmark fik monopol på al handel i 1774 og frem til 1950 gennem Den Kongelige Grønlandske Handel, og isolerede Grønland fra at handle med omverdenen (Rud, 2017). Dette resulterede i en yderligere fjernelse af de dengang hedenske traditioner, hvilket fik konsekvenser for videreførelsen af det grønlandske sprog og andre traditionelle grønlandske praksisser som for eksempel livsstilen som jæger (Sørensen, 2007). Handlen mellem Danmark og Grønland resulterede i en kløft mellem den koloniserede vestkyst og den ikke-koloniserede østkyst i Grønland, som fik konsekvenser for repræsentationen af en 'sand grønlænder' (*true Greenlander*) (Rud, 2017). Den grønlandske forståelse af en sand grønlænder var tæt forbundet med livet som jæger, men på baggrund af handlen mellem Danmark og Grønland, havde flere af de grønlandske jægere på østkysten solgt deres udstyr og redskaber, som var essentielle for deres erhverv og livsstil. Dette resulterede i en erodering af den traditionelle grønlandske livsstil som jæger i den koloniserede del af Grønland. Ikke-koloniserede grønlændere blev derfor anset som mere autentiske og 'sande' end de koloniserede grønlændere (Rud, 2017).

Under koloniseringen vedtog Danmark egenhændigt love, der vedrørte Grønland uden at involvere grønlænderne i de politiske beslutninger, men på baggrund af FNs krav om afkolonisering og selvstændiggørelse af koloniserede folk, forsøgte man at inkorporere en lov i Den Danske Grundlov om Grønlands ret til at være repræsenteret i dansk politik (Sørensen, 2007; Heinrich, 2010). I 1953 lykkedes det i forbindelse med den nye grundlov at ophæve Grønlands kolonistatus og indføre, at Grønland herefter fik to pladser i Folketinget (Heinrich, 2010). Herefter steg Danmarks indsats for at modernisere Grønland markant. Et af eksemplerne var det sociale eksperiment med 22 grønlandske børn, der i 1951 blev sejlet til Danmark for at blive forgængere for et civiliseret grønlandsk samfund (Bryld, 1998; Rud, 2017). I kølvandet på disse episoder kulminerede krav om øget selvstyre og økonomisk udvikling i en politisk mobilisering mod ulighed og mangel på kulturel og politisk anerkendelse som resulterede i Grønlands Hjemmestyre i 1979 og senere Selvstyre i 2009 (Rud, 2017).

Ifølge Søren Rud (2001) er forståelsen af Danmarks deltagelse i koloniale foretagender præget af fremmedhed og benægtelse. Danmarks manglende interesse i at anerkende sin fortid som kolonimagt afspejler en aktiv tavshedskultur (Rud, 2017). I stedet fremhæves et narrativ som beretter om dansk exceptionalisme, og portrætterer

Danmark som en altruistisk kolonimagt. Dette har stor betydning for den tavshedskultur som eksisterer i grønlandsk kultur i dag, som udspringer af et fokus på vestlige repræsentationer af ikke-vestlige kulturer (Rud, 2017). Et eksempel herpå er i 2009 hvor grønlandske Juliane Henningsen spørger den daværende statsminister Lars Løkke Rasmussen om hvorvidt han på vegne af den danske regering vil give en undskyldning til de 22 grønlandske børn og deres familier som var involveret i eksperimentet i 1951. Til dette svarer statsministeren, at historien ikke står til at ændre, og at man bør glæde sig over at tiden er en anden i dag. I 2010 undskyldte Red Barnet for dets rolle i eksperimentet (Rud, 2017), mens en officiel undskyldning til de grønlandske børn og deres familier blev først givet ti år senere af statsminister Mette Frederiksen (Statsministeriet, 2022).

1.4 Afgrænsning

Nærværende speciale afgrænser sig til at undersøge IGT ud fra et kulturpsykologisk forskningsperspektiv på baggrund af forskningsspørgsmålet:

"Hvordan kommer intergenerationelle traumer til udtryk i narrative hos unge, voksne grønlændere i Arctic Street Lab Aalborg?"

Nærværende speciale afgrænses til at beskæftige sig med det psykologiske traume i en grønlandsk kontekst. Traumer forstås altså ikke fysisk forstand som en sår, men som et psykologisk sår, der har uudslettelige konsekvenser for individer og de fællesskaber som individet indgår i. Disse konsekvenser forstås i lyset af et intergenerationelt perspektiv på traumer, hvor transmissionen af traumet fortsætter i flere generationer. Nærværende speciale undersøger derfor ikke de bagvedliggende processer i selve transmissionen af traumer, men hvordan intergenerationelle traumer manifesteres hos unge grønlændere i dag i form af sociale repræsentationer og hvilken effekt disse har på deres identitetskonstruktion. I overensstemmelse med ovenstående historiske kontekstualisering og litteraturgennemgang argumenteres det for, at de sociale repræsentationer forbundet med grønlænderes positionering i forhold til danskere og andre grønlændere både før, under og efter koloniseringen af Grønland er essentielle for at forstå unge grønlænderes selvforståelse og identitetskonstruktion hvorfor disse begreber danner grundlaget for specialets undersøgelse.

1.5 Anvendt forskningstilgang

Følgende afsnit adresserer det ontologiske og epistemologiske afsæt for nærværende speciale, som er valgt på baggrund af forskningsspørgsmålets fokus på narrativer. Jævnfør det kulturpsykologiske perspektiv på undersøgelsen, tages der udgangspunkt i en dialogisk tilgang, der bygger på socialkonstruktivistisk ontologi. Undersøgelsens kvalitet vurderes på baggrund af kvalitetskriterier forbundet med kvalitativ forskning, som belyses i afsnit 2.5.

1.5.1 Socialkonstruktivisme

Nærværende speciale tager afsæt i en socialkonstruktivistisk ontologi. Det grundlæggende aspekt i den socialkonstruktivistiske ontologi er, at individets forståelse og opfattelse af verdenen ikke reflekterer en objektiv verden, men i stedet reflekterer hvordan verdenen er repræsenteret og konstrueret lingvistisk og varierer historisk og kulturelt over tid (Burr & Dick, 2017). Heraf forstås at fænomener eksisterer qua interaktion i social aktivitet, og at viden produceres i interaktion. Måder vi tænker og kommunikerer på, er derfor socialt konstruerede frem for iboende egenskaber (Burr & Dick, 2017). Fænomener kan derfor ikke forstås som værende universelle hvorfor den socialkonstruktivistiske ontologi fordrer, at forskeren altid er opmærksom på sin egen position (Burr & Dick, 2017; Flick, 2014; Collin, 2012). Ifølge denne erkendelse er de kulturelle normsystemer ikke altid præsent for individet, og består ofte i form af tavs viden eller common sense, hvorfor det kan være svært for individet at redegøre for dem. Socialkonstruktivismen forsøger derfor at gøre disse normsystemer synlige gennem en videnskabelig proces (Esmark & Laustsen, 2015). Nærværende specialundersøgelse af IGT og hvordan disse kommer til udtryk i narrativer hos unge grønlændere i Aalborg, forstår qua denne ontologiske forankring IGT som noget der konstrueres og rekonstrueres i interaktion med andre og omverdenen og dermed kommer til udtryk i sociale praksisser.

1.5.2 En dialogisk tilgang til forskning

I dialogisk orienteret forskning undersøges forskellige former for fælles social viden (*socially shared knowledge*), heriblandt sociale repræsentationer, som kommer til udtryk i sproget, men også i fælles aktiviteter som for eksempel madlavning eller gennem observation. Undersøgelser af denne slags adresserer to forskellige niveauer:

1) Det, der tales om samt hvordan temaer eksplicit tematiseres eller tages for givet, og
2) hvordan indholdet rammesættes i form af for eksempel positionering og hvem/hvad talen rettes imod (Marková, Linell, Grossen & Orvig, 2007). Sociale repræsentationer undersøges gennem fælles social viden som for eksempel vaner, regler, normer og så videre hvori sociale repræsentationer kan være delvist eller fuldstændigt skjulte (Marková et al., 2007). Der kan således både være fokus på sociale repræsentationer inden for en enkelt samtale og på tværs af flere samtaler. På baggrund af denne forståelse af sociale repræsentationer er der to ting, der må tages højde for: 1) Gruppediskussioner udvikles ikke i et socialt vakuum, men konteksten hvori deltagerne interagerer er ikke gennemsigtig, 2) gruppediskussioner er ikke direkte sammenlignelige med dyadiske interaktioner, hvorfor analysen bør tage højde for at samtalens heterogene natur (Marková et al., 2007).

1.6 At undersøge identitet gennem narrativer

Følgende afsnit beskriver den analytiske rammesætning for undersøgelsen, som tager udgangspunkt i Michael Bambergs narrative praksis tilgang og teorien om sociale repræsentationer.

1.6.1 Sociale interaktioner

Begrebet sociale repræsentationer blev først introduceret af Sergei Moscovici (1988), som præsenterer sociale repræsentationer som dynamiske og socialt delte meningssystemer, hvilket forstås som et sæt værdier, overbevisninger og praksisser som deles af en gruppe eller et samfund. I forlængelse af denne forståelse beskriver Marková (2012) hvordan sociale repræsentationer opstår, opretholdes og transformeres gennem interaktion og forskellige former for forhandlingsprocesser. Derfor anses repræsentationer som relationelle og dynamiske, hvori fælles social viden og sprog organiseres, hvorfor teorien om sociale repræsentationer grundlæggende er kendetegnet ved en dialogisk ontologi (Markova, 2000). Sociale repræsentationer er altså ikke blot passive refleksioner af virkeligheden, men aktive og foranderlige konstruktioner der påvirker og formes af social interaktion, og har til formål at gøre noget ukendt familiært.

Der skelnes mellem tre forskellige former for sociale repræsentationer: hegemoniske, emancipatoriske og polemiske (*hegemonic, emancipated og polemic*) (Moscovici, 1988). Hegemoniske repræsentationer deles af majoriteten af samfundet og fremtræder som homogene og autoritære, da hegemoniske repræsentationer har stor autoritet i konstruktionen af almen viden. Emancipatoriske repræsentationer deles derimod i subgrupper i samfundet, for eksempel i minoritetsgrupper, hvorfor emancipatoriske repræsentationer ofte er alternativer til de hegemoniske repræsentationer. Polemiske repræsentationer er særligt fremtrædende, når der er en antagonistisk relation mellem grupper og dermed konflikt mellem repræsentationer (Moscovici, 1988). Dette indbærer, at hegemoniske repræsentationer udfordres af rivaliserende alternative repræsentationer af minoritetsgrupper, der er præget af uoverensstemmelser, som gør at der sættes spørgsmålstejn ved den hegemoniske repræsentation. Når dette sker, åbnes der op for social forandring af repræsentationerne (Moscovici, 1988)

Sociale repræsentationer forhandles og diskuteres kontinuerligt, idet de altid er rettet mod andre, hvorfor teorien om sociale repræsentationer er en teori der beskriver hvordan individer konstruerer sociale viden og mening i deres hverdagspraksisser. Derfor kan der ikke skelnes mellem individuelle og kollektive repræsentationer (Moscovici, 1988). Sociale repræsentationer er altså normative fænomener, som har til formål at gøre det ukendte familiært og konkret. Denne kategoriseringsproces er en meningsskabende praksis som skaber social orden og mening i et samfund (Moscovici, 1988). I en analytisk sammenhæng er det essentielt at være opmærksom på de dialogisk definerede koncepter, der ligger til grund kategoriseringen: *themata*, forankring og objektivering. Disse koncepter beskrives i følgende afsnit.

1.6.1.1 Themata, forankring og objektivering

Themata som begreb er beskrivende for, hvordan den sociokulturelle kontekst er indlejret i social tænkning, og udgør ligeledes udgangspunktet for at generere sociale repræsentationer (Markova, 2000). *Themata* forstås i denne sammenhæng som forudantagelser, billeder og allerede eksisterende kategorier, der er fælles sociale kulturelle forudsætninger og stammer fra almen tænkning (oversat fra *common thinking*). Denne form for tænkning har en dialogisk natur, hvor den i samspil med andre eksisterende kategorier af modsatrettet natur er dialogisk indbyrdes afhængig. Disse oppositionelle dyadiske kategorier kaldes *proto-themata*, som er fælles sociale

kulturelle forudantagelser der ukritisk accepteres og som vi taler og tænker ud fra (Marková et al., 2007). Proto-themata transmitteres fra generation til generation gennem almindelig tænkning, og kan være så indlejrede i den menneskelige tankegang, at de ikke kommer eksplicit til udtryk i sproget (Marková et al., 2007). Når disse proto-themata bliver eksplicitte gennem forhandling, transformeres de til themata. Den tematiske analyse baserer sig altså på tematisk modsatrettede konceptualiseringer, og denne proces genererer forskellige former for diskurser, kulturelle positioneringer og sociale repræsentationer (Markova, 2000; Marková et al., 2007).

Når individet møder noget ukendt, vil det forsøge at kategorisere fænomenet i en allerede eksisterende kategori. Denne proces defineres som forankring. Deltagere i en samtale udforsker problematikker, som de ikke har en klar prædefineret forståelse af og forsøger at gøre det familiært ved at klassificere dem gennem analogier og distinktioner. Disse er kraftfulde redskaber for at forankre ny viden (Wibeck et. al. 2007). Navngivning og klassificering af begreber er således med til at kontekstualisere dem (Markova, 2000; Marková et al., 2007). Når først repræsentationen er blevet forankret, projiceres den ud i verdenen og konstruerer den virkelighed, individet oplever. Det konkrete gøres således til noget mere generelt (Moscovici, 1988). Denne proces beskrives som objektivering. Eksempler kan fungere som objektiveringer af et argument som angiver holdninger eller indikerer bestemte typer af personer. Nogle eksempler anvendes som stereotyper, som udgør en stor del af de sociale repræsentationer i en gruppe, mens andre kan anvendes som skabeloner til sammenligning (Marková et al., 2007).

1.6.2 Bambergs narrative praksis tilgang

Nærværende speciale forstår narrativer ud fra Michael Bambergs narrative praksis tilgang, som tager udgangspunkt i, hvordan individet positionerer sig og positioneres ud fra tre niveauer samtidig med at individet navigerer i tre identitetsdilemmaer. Disse vil blive gennemgået i følgende afsnit.

Narrativer opfattes af Michael Bamberg som kropsligt medierede og interaktive processer, som anvendes i dannelsen af individets identitet og selvforståelse. Identitet repræsenterer altså individets bevidste og ubevidste

overbevisninger, idealer, målsætninger, motivation og selvforståelse som indgår i identitetsdannelsen i personlige og sociale kontekster på et givent tidspunkt i en given social-historisk kontekst (Bamberg, 2011). Identitet forstås ud fra teorien om dilemmafyldte områder, hvor fortælleren typisk positionerer en selvforståelse af, hvem de er og hvordan de ønsker at blive opfattet (Bamberg & Georgakopoulou, 2008). Bamberg (2011) skelner mellem tre dilemmaer i identitetsdannelsen, der opstår uanset hvilken påstand om identitet der tages udgangspunkt i: 'kontinuitets versus diskontinuitet' (*constancy vs. change*), 'lighed versus forskellighed' (*sameness vs. difference*) og agens versus passivitet (*agency vs. passivity*) (Bamberg, 2011). At positionere selvet i disse tre dilemmaer er et gradsspørgsmål, hvorfor de tre områder må forstås i samspil med hinanden (Bamberg, 2011). Ifølge Bamberg giver det bedst mening at tale om identitetsdannelse når individet navigerer i spørgsmålet: "*hvem er jeg*" på diakronisk vis i dilemmaet om kontinuitet versus diskontinuitet, mens det giver bedre mening at tale om opnåelsen af selvforståelse, når det kommer til at navigere i dilemmaet om lighed versus forskellighed og agens versus passivitet. I følgende afsnit præsenteres de tre identitetsdilemmaer.

1.6.2.1 Navigation i tre identitetsdilemmaer

Det første dilemma handler om kontinuitet versus diskontinuitet. Heraf forstås at individet igennem hverdagspraksisser positionerer sig selv i forhold til sine medmennesker på baggrund af begivenheder, der forstås som forandrende (diskontinuitet) eller dannende (kontinuitet) og dermed markerer sig selv som forskellige, similære eller helt ens i forhold til andre (Bamberg, 2011; Bamberg, 2020). Dette dilemma omhandler derfor ensartetheden i individets selvforståelse i en tidslig dimension samtidig med, at individet oplever at være i konstant forandring. Dette sker ikke bevidst via refleksive valg, men via fortællinger som en navigationsproces der afhænger af hvilke symbolske redskaber, der er kulturelt tilgængelige. Et af disse redskaber er narrativer, fordi det at engagere sig i narrative processer har en grundlæggende funktion for det diakroniske aspekt af identitetsdannelsen (Bamberg, 2011).

Det andet dilemma om lighed versus forskellighed belyser individets unikhed i forhold til andre set i lyset af at være den samme som alle andre (Bamberg, 2011). Dette dilemma involverer således en mere synkron dimension og et socialt aspekt. Andre individer konstitueres i form af sociale kategorier, som typisk er forskellige

typer af grupper, hvor individet navigerer sin identitet gennem sit tilhørsforhold til disse grupper (Bamberg, 2011).

Det tredje dilemma om agens versus passivitet omhandler en navigationsproces i et diskursivt rum hvor konstruktionen af identitet opstår mellem to modsatte retninger i et kontinuum hvor individet på den ene side er et passivt produkt af verdenen og andre individer og på den anden side har agens til at producere og forandre verdenen og de mennesker, der eksisterer i den (Bamberg, 2011; Bamberg, 2020). Identitet er derfor ikke begrænset til en samfundsmæssig diskurs, men åben for forandring og kan således transformeres og tilpasses sociale og kulturelle udfordringer (Bamberg, 2011). Denne navigationsproces er særligt relevant for konstruktionen af karakterer som ansvarlige enten i form af mestring og succes eller som bebrejdellesværdige for fejl (Bamberg, 2020).

1.6.2.2 At udforske narrativer som små fortællinger

Udgangspunktet for Michael Bambergs narrative praksis tilgang er små fortællinger (*small stories*). Denne tilgang forstås som analysemodel fremfor udelukkende en teoretisk ramme, og undersøger hvordan mennesket interaktivt anvender hverdagsfortællinger til at konstruere en fornemmelse af hvem de er og deres identitet (Bamberg, 2011; Bamberg & Georgakopoulou, 2008). I traditionelle narrative analysemetoder er fokus på store fortællinger (*big stories*), der analyseres som repræsentationer af verdenen og individets iboende kerneidentitet. Små fortællinger fokuserer derimod på hvad der praktiseres, når individet indgår i en fortællerpraksis, som er en ubevidst navigationsproces i identitetsdannelsen (Bamberg, 2011). Udgangspunktet er fortællingens rettetthed og i lavere grad hvad der fortælles, hvor formålet er at undersøge hvordan mennesker anvender små fortællinger i interaktion med hinanden og dermed konstruerer en fornemmelse af hvem de er (Bamberg & Georgakopoulou, 2008). Bamberg kritiserer derfor de traditionelle biografiske tilgange til identitetsanalyse for at forsimple fortællinger ved at gøre dem til en metafor for identiteten (Bamberg, 2011; Bamberg & Georgakopoulou, 2008) og foreslår en processuel forståelse af identiteter og narrativer (Bamberg, 2020). I samtaler positionerer individer sig selv i relation til hinanden, og samkonstruerer således hinanden og sig selv som situerede sociale væsner. Bamberg (2011) understreger i denne sammenhæng tre forskellige niveauer som indgår i positioneringsprocessen: 1)

Hvordan fortællingens karakterer er strukturerede i forhold til hinanden, 2) hvordan fortælleren positionerer sig selv (og bliver positioneret) i forhold til sin(e) samtalepartner(e) og 3) hvordan fortælleren positionerer en fornemmelse af hvem de er over for sig selv i forhold til kulturelt tilgængelige master narrativer.

Det første niveau i positioneringsanalysen fokuserer på hvordan fortælleren positionerer karakterer i sin fortælling, og hvordan disse navigeres igennem de tre identitetsdilemmaer (Bamberg, 2020). Det andet niveau fokuserer på, hvorfor en bestemt fortælling fortælles på et specifikt tidspunkt i samtalen ved at fokusere på hvordan fortælleren positioneres i forhold til de andre deltagere i samtalen. Heraf kommer det til udtryk, hvordan fortælleren eventuelt forsøger at instruere sine samtalepartnere til en bestemt adfærd (Bamberg, 2020). Positioneringsniveau tre forsøger at forstå hvordan fortællere positionerer en fornemmelse af, hvem de er i forhold til sig selv. Ved at stille dette spørgsmål undersøger forskeren, om der er noget i den narrative praksis, som kan udledes i form af holdninger eller påstande fra fortællerne, der går ud over den lokale situation. Det er altså i konstruktionen af indhold og samtalepartnere, at fortælleren appellerer til den dominerende diskurs i form af et kulturelt tilgængeligt master narrativ (*master narrative*) (Bamberg, 2011; Bamberg, 2020).

1.6.3 Opsummering og relevans af den analytiske rammesætning

Teorien om sociale repræsentationer og Bambergs tilgang til narrative praksis anvendes på baggrund af deres dialogiske natur og fokus på meningsdannelse i relationen mellem kommunikation, kultur og sociale repræsentationer, da dette harmonerer med den kulturpsykologiske rammesætning for nærværende speciale. Teorien om sociale repræsentationer har som funktion at skabe en teoretisk indfaldsvinkel til Michael Bambergs narrative praksis tilgang. Identitet må på baggrund af denne teoretiske ramme for nærværende undersøgelses analysemodel forstås ud fra hvordan fortælleren i et narrativ positionerer en selvforståelse af, hvem de er og hvordan de ønsker at blive opfattet i situationen. Identitet repræsenterer altså individets bevidste såvel som ubevidste overbevisninger og selvforståelse, som indgår i personlige og sociale kontekster på et givent tidspunkt i en given social-historisk kontekst. For at få en forståelse af hvordan disse ubevidste overbevisninger og idealer

konstrueres som sociale repræsentationer i narrativer, trækkes der på de analytiske redskaber: forankring og objektivering.

2.0 Metode

Nærværende speciales metodiske fremdrift og endelige struktur bygger i særdeleshed på formuleringen og arbejdet med forskningsspørgsmålet. Udgangspunktet for specialets empiriske undersøgelse er baseret på et litteraturreview foretaget i efteråret 2022 forud for nærværende speciales opstart. Litteraturreviewets forskningsfelt blev indledningsvist indsnævret til udelukkende at fokusere på IGT i den grønlandske kultur og hvordan disse kan forstås gennem en kulturpsykologisk linse. Dette førte til formuleringen af et indledende forskningsspørgsmål, der søgte at undersøge, hvilke traumatiske begivenheder der opleves at have indflydelse på forskellige grønlandske generationers identitet. Denne indledende formulering satte den kvalitative metodiske ramme for nærværende speciale. I opstartsprocessen besøgte jeg Det Grønlandske Hus (*fremover betegnet DGH*) i Aalborg, og blev henvist til Arctic Street Lab (*fremover betegnet ASL*), et beskæftigelsestilbud for unge grønlændere. Dette skabte en naturlig retning for specialet om at fokusere på unge, voksne grønlænderes identitetskonstruktion og forme specialet som en empirisk undersøgelse med udgangspunkt i forskningsspørgsmålet. Efter indledende snakke med DGH og ASL udviklede min interesse sig i højere grad til at undersøge de bagvedliggende strukturer i de unge grønlænderes interaktion, hvilket ledte til ontologiske og epistemologiske overvejelser som resulterede i en rodfastning inden for den socialkonstruktivistiske ontologi. Dette førte til det endelige forskningsspørgsmål: “*Hvordan kommer intergenerationelle traumer til udtryk i narrativerne hos unge, voksne grønlændere i Arctic Street Lab i Aalborg?*”. På baggrund heraf formuleres en moderatorguide til en gruppediskussion (se bilag 2), som er inspireret af den dokumentariske metode (Bohnsack, 2010), der netop fokuserer på de bagvedliggende strukturer i interaktion. I forbindelse med dataindsamlingen har der været særlig fokus på at nedskrive forventninger til undersøgelsen samt erfaringer opstået efter gruppediskussionens afslutning, inspireret af Andreas Witzels beskrivelse af postscript og forudantagelser (Witzel & Reiter, 2012). Specialet endte med seks informanter, der alle er tilknyttet ASL og har tilknytning til både dansk og grønlandsk kultur. Gruppediskussionen udgør sammen med det etnografiske materiale fra deltagerobservationerne det empiriske

materiale til udforskning og besvarelse af forskningsspørgsmålet, som bidrager med en mere eksplorativ tilgang til forskningsfeltet. Løbende i dataindsamlingsprocessen blev der gjort overvejelser omkring hvilken analytisk fremgangsmåde der skulle anvendes med afsæt i et socialkonstruktivistisk videnskabsteoretisk grundlag. Dette ansporede en forskningsinteresse inden for narrativ positioneringsteori i kombination med en dialogisk analytisk tilgang med fokus på sociale repræsentationer. De metodiske overvejelser har altså først og fremmest taget udgangspunkt i forskningsspørgsmålet, men også vekselvirkningen mellem formuleringen af forskningsspørgsmålet og indsamlingen af specialets empiri. Dette afspejler nærværende speciales hermeneutiske og abduktive processer.

2.1 Kontekstualisering: Arctic Street Lab

I overensstemmelse med nærværende speciales kulturpsykologiske og socialkonstruktivistiske rammesætning er det essentielt at være bevidst om den kontekst, som deltagerne engagerer sig i. Undersøgelsen tager udgangspunkt i en gruppe unge, voksne grønlændere, som er tilknyttet beskæftigelsestilbuddet ASL. ASL er et beskæftigelsestilbud for unge grønlændere i Aalborg mellem 18 og 29 år, som er tilknyttet DGH. På deres hjemmeside beskrives det, at: *“Formålet er at give unge grønlændere en mulighed for at gå på opdagelse i egen og den danske kultur, for derved bedre at kunne forholde sig til og være stolte af deres egen identitet”* (Det Grønlandske Hus, n.d.).

De unge der er tilknyttet ASL har det til fælles, at de har svært ved at profitere af de tilbud som kommunen tilbyder dem. Årsagerne til at de unge er tilknyttet ASL er forskellige, og kan være alt fra voldsomme oplevelser fra deres fortid, til at lære sproget eller når de ikke har andre steder at gå hen. ASL anses i denne sammenhæng som en fast base, hvor unge grønlændere har mulighed for at komme alle ugens dage. Her er der både opholdsstuer og et stort samtalekøkken, hvor de unge blandt andet laver grønlandsk mad sammen hver onsdag til fællesspisning. Selvom de unge kun er tilknyttet ASL når de skal videre i systemet, er de velkomne når de har brug for det, selv når de er startet på uddannelse eller arbejde.

2.2 Deltagere

Deltagerne er valgt på baggrund af teoretiske overvejelser i forbindelse med forskningsspørgsmålet, og ikke på baggrund af kravet om repræsentativitet (Demuth, 2013). Den endelige gruppe der blev sammensat til gruppediskussionen, består af 6 unge voksne i alderen 24-30 år med grønlandsk baggrund, som er tilknyttet beskæftigelsestilbuddet ASL og er dansktalende. Rut, som er ansat ved ASL, deltog i gruppediskussionen for at sikre større tryghed blandt deltagerne. Alle deltagernes navne er anonymiserede for at beskytte deres identitet og andre identificerende oplysninger er ændret for at beskytte deltagernes fortrolighed. Deltagerne har selv valgt deres alias som anvendes i transskriptionen. Eftersom der tages udgangspunkt i et beskæftigelsestilbud, hvor alle de unge allerede kender hinanden, er gruppen naturligt opstået og forholdsvis homogen. Det vil sige, at gruppen eksisterer i dagligdagen uafhængigt af undersøgelsen, og at medlemmerne i gruppen har en similær baggrund, hvorfor de er sammenlignelige på flere essentielle dimensioner der relaterer til forskningsspørgsmålet (Flick, 2009).

Benjamin er 25 år gammel og er en af dem som har været med i ASL siden 2017 hvor projektet startede. Han har to ældre søstre og en mor, som bor i Danmark. Hans ældste søster ser han ikke særlig meget, men han besøger nogle gange sin mor og søster. I øjeblikket er Benjamin ikke tilknyttet andre steder end ASL, men har tidligere været tilknyttet en højskole. Benjamin kender Robert fra før han begyndte i ASL, fordi han kender Roberts kusine.

Elise er 24 år gammel og har en vietnamesisk kæreste. Hun har tidligere boet i Canada og i Grønland, og taler derfor tre sprog: grønlandsk, engelsk og dansk. Elise har tidligere mødt Benjamin på højskole, men det er først i ASL, at de har lært hinanden at kende for alvor. Grunden til at Elise blev tilknyttet ASL, var fordi hendes kontanthjælpsrådgiver anbefalede hende stedet.

Maui er 27 år gammel og bor i Aalborg. Han har en mor og flere yngre brødre og en søster i Danmark, mens hans far bor i Grønland sammen med resten af hans søskende. Maui er født og opvokset i Danmark, men har i sin barn- og ungdom boet både på Grønland og i Danmark. Han er lige begyndt at arbejde på deltid. Maui startede

som frivillig i ASL, og var derfor i første omgang ikke tilknyttet beskæftigelsestilbuddet på samme måde som alle de andre.

Uffe er 30 år gammel og bor i Aalborg. Han blev tilknyttet ASL efter han var til et arrangement i DGH, hvor han fortalte en medarbejder, at han havde mistet sit grønlandske sprog.

Robert er 27 år gammel og bor i Aalborg, og har været tilknyttet ASL siden et arrangement på den Grønlandske Nationaldag i 2017. Roberts faster og søster bor i Danmark sammen med andre familiemedlemmer. Robert kender Benjamin fra før han startede i ASL, fordi Benjamin kender Roberts kusine.

Stine er 26 år gammel, bor i Aalborg og arbejder deltids ved et autoværksted, men har svært ved at få flere timer, fordi hun ikke har kørekort. Hendes far bor også i Danmark. Stine begyndte at komme i ASL fordi hendes veninde tog hende med. I ASL snakkede hun med de ansatte omkring sin depression, som var en af hovedårsagerne til at hun blev tilknyttet beskæftigelsestilbuddet.

2.3 Metodiske overvejelser

For bedst muligt at belyse nærværende speciales forskningsspørgsmål og få adgang til forskningsfeltet, anvendes gruppediskussion i en fokusgruppe i samspil med deltagerobservation som metode til dataindsamling. Følgende afsnit beskriver de metodologiske overvejelser, som ligger bag valget af denne metode til nærværende undersøgelse.

2.3.1 Gruppediskussion

Fokusgruppemetoden blev oprindeligt anvendt under anden verdenskrig til at kommentere på og fortolke radioprogrammer omkring offentlighedens støtte til regeringens krigsobligationer samt massekommunikation under krigen (Marková et al., 2007). Nærværende speciale tager afstand fra den oprindelige anvendelse af fokusgrupper i mediesammenhænge, og forstår i stedet fokusgrupper som en metode baseret på åbne diskussioner, med større fokus på meningsstrukturer, der undersøger et bestemt sæt socialt relevante problematikker og som kan have karakteristikker, der er similære til uformelle diskussioner (Marková et al., 2007). Metoden anvendes ofte

i kombination med andre kvalitative metoder, som for eksempel etnografisk forskning (Marková et al., 2007), hvilket også er tilfældet i nærværende speciale i form af deltagerobservation. Ud over at spare ressourcer ved at interviewe flere på en gang, giver gruppediskussionen mulighed for at skabe en interaktionssituation, der er tættere på hverdagslivet end den kunstige situation som et traditionelt interview kan skabe, hvilket anses som en fordel qua nærværende speciales eksplorative tilgang og fokus på interaktion. I modsætning til gruppeinterview stimulerer gruppediskussionen en diskussion og anvender den dynamik, der opstår naturligt i samtalen som den primære kilde til viden (Flick, 2009).

Moderatorguiden for gruppediskussionen er inspireret af dokumentarmetoden som den præsenteres af Ralf Bohnsack (2010). Her skelnes mellem to former for viden: Den iboende mening og den tavse viden. Sættes dette i relation til gruppediskussioner svarer det til, at den iboende mening rummer den viden der kan gøres eksplicit af deltagerne selv, mens den tavse viden tages for givet i gruppen på en sådan måde, at deltagerne ikke selv er i stand til at eksplicitere den. Selvom samtaleemnerne konstant skifter, vil deltagerne forstå hinanden selvom de ikke nødvendigvis er i stand til at fortolke hinandens udtalelser. Orienteringsrammen kan kun udfoldes metaforisk gennem afbildninger og narrativer, hvorfor det er forskerens opgave som dokumentarisk fortolker at eksplicitere gruppens eller individets meningsmønstre på deltagernes vegne (Bohnsack, 2010). Det narrative aspekt af dokumentarmetoden harmonerer med nærværende speciales forskningsspørgsmål, samtidig med at dokumentarmetodens fokus på at eksplicitere den tavse viden, der eksisterer blandt individer i en samtale, harmonerer med nærværende speciales dialogiske perspektiv på interaktion.

2.3.2 Deltagerobservation

I samspil med og tillæg til gruppediskussionen anvendes etnografisk deltagerobservation til dataindsamling, hvor individer observeres i omgivelser, hvor de naturligt indgår i forskellige kulturelle og sociale praksisser som observeres i en social kontekst (Szulevicz, 2015; Hastrup, 2015). Der skelnes typisk mellem forskellige former for deltagerobservation, hvor forskeren bevæger sig på et kontinuum af at være fuldt deltagende eller primært observerende (Szulevicz, 2015). Det indsamlede etnografiske materiale dokumenteres i form af feltnoter som en del af råstoffet i den efterfølgende analyse. Etnografer oplever ofte ambivalens omkring

hvor, hvordan og hvornår feltnoter nedskrives, da der kan opstå etiske og proceduremæssige udfordringer i denne forbindelse. Derfor er det essentielt at gøre sig overvejelser omkring disse udfordringer inden deltagerobservation, for at sikre at undersøgelsen er etisk forsvarlig og at forskningens kvalitet sikres via transparens (Emerson et al. 2001). I følgende afsnit fremhæves de metodiske overvejelser, der ligger til grund for anvendelsen af deltagerobservation som et led i dataindsamlingsprocessen.

Først og fremmest anvendes metoden, fordi den muliggør adgang til en ellers forholdsvis lukket praksis gennem en eksplorativ tilgang til forskning. Dette åbner op for nye idéer og tanker omkring nye muligheder for at undersøge fænomenet. I nærværende undersøgelse er der derfor primært fokus på et performativt engagement med aktiv deltagelse i deltagerens livsverden, hvilket giver mulighed for at åbne feltet op og få indsigter i en fekt, som ellers er svært tilgængelig (Szulevicz, 2015; Hastrup, 2015). Adgang til feltet kan dog være yderligere begrænset, såfremt forskeren ikke møder de kulturelle forventninger som gatekeeperen eller deltagerne har. Dette kan for eksempel være i form af tøjvalg, talemåde og viden om bestemte emner (Mulhall, 2003). Derfor har jeg i undersøgelsen gjort særlige overvejelser omkring min fremtoning som forsker under dataindsamlingsprocessen, som uddybes i afsnit 2.4.2

En anden grund til at deltagerobservation er anvendt i nærværende speciale er, at det performative engagement i forbindelse med deltagerobservationen giver mulighed for at opbygge en relation til de observerede aktører, der gør at forskerens tilstedeværelse ikke påkalder sig særlig opmærksomhed og dermed føles mindre intimiderende (Szulevicz, 2015). Metoden har således en dobbeltfunktion, idet den både har til formål at etablere tillid, men også at give adgang til at *se*, hvad aktørerne *gør*, frem for alene at *høre* dem beskrive deres handlinger og oplevelser i både før, under og efter gruppediskussionen (Tanggaard & Brinkmann, 2015). Derudover giver deltagerobservation mulighed for at få en mere intuitiv forståelse af datamaterialet der indsamles i gruppediskussionen, og en forståelse for det ikke-italesatte og kropslige aspekt af interaktionerne mellem aktørerne (Szulevicz, 2015), hvilket harmonerer med undersøgelsens dialogiske perspektiv på forskningsspørgsmålet og de bagvedliggende overvejelser for moderatorguiden.

2.3.3 Forudgående viden og postscript

Det har længe været en debat inden for psykologisk forskning, hvorvidt forudgående viden bør sættes i parentes eller indgå som en aktiv del af forskningen. Nærværende speciale tager afsæt i kvalitetsprincipper der uddybes i afsnit 2.5. En af disse kvalitetsprincipper fremhæver vigtigheden af refleksion omkring forskerens subjektivitet, hvilket harmonerer med Andreas Witzel og Herwig Reiters koncepter om forudgående viden og postscripts. Følgende afsnit bidrager med et rationale for inddragelsen af disse koncepter i nærværende speciale.

Witzel & Reiter (2012) beskriver forudgående viden som fundamentet for al forskning, hvorfor de opfordrer forskere til at nedskrive deres forudgående viden og antagelser. Witzel & Reiter (2012) beskriver i forlængelse heraf hvordan forskeren bidrager til videnskonstruktionen i situationen med sine nonverbale artikulationer, forudgående antagelser og vurdering af situationen, hvilket ikke på samme vis registreres i transskriptionen. Dette harmonerer med nærværende speciales grundlæggende antagelse om, at forskeren anses som medkonstruktør af forskningssituationen. Forudgående viden for nærværende speciale findes i afsnit 1.1.3 hvor der tages udgangspunkt i kulturpsykologiske teorier og et forudgående litteraturreview, der præsenterer eksisterende forskning på området. I bilag 3 findes mine personlige forventninger som forsker til undersøgelsen.

Et postscript skal forstås som en form for selv-debriefing og er en forkortelse af post-kommunikations-beskrivelse. Postscriptet bør skrives ned, så snart interviewet er færdiggjort, og uden at følge ordensmæssige bestemmelser eller selvcensur (Witzel & Reiter, 2012). Det nedskrevne kan indeholde hele interviewet i noteform, ad-hoc fortolkninger af interviewerens eller en kort overordnet vurdering af interviewet som helhed, med dertilhørende kommentarer. Disse nedskrevne passager er data som kan inddrages som en del af analyseprocessen (Witzel & Reiter, 2012). I nærværende postscript tages udgangspunkt i følgende: Stedet for interviewet, respondentens adfærd, interviewets flow, overvejelser omkring egen adfærd og stemningen (Witzel & Reiter, 2012). De autentiske og 'tykke' beskrivelser af situationen i et postscript giver mulighed for bedre at kunne genkalde detaljer, der ellers ville forsvinde fra hukommelsen samt at forholde sig kritisk til interviewet efterfølgende. Postscriptet giver desuden læseren et bedre indblik i situationen, så lødigheden af fortolkningerne kan vurderes (Witzel & Reiter, 2012). At indfange disse aspekter, gennem

nedskrivning af forudgående viden samt et postscript er essentielt for at sikre gennemsigtighed i forskningsprocessen og at sørge for, at forskeren kan forholde sig reflekteret til sin egen subjektivitet og position (Witzel & Reiter, 2012). Nærværende speciales postscript kan findes i bilag 3.

2.4 Procedure

Følgende afsnit bidrager med en detaljeret gennemgang af proceduren før, under og efter dataindsamling. Jævnfør ovenstående afsnit, indebærer dataindsamlingen både deltagerobservation og en gruppediskussion.

2.4.1 Rekruttering af deltagere

Deltagerne er rekrutteret på baggrund af teoretiske overvejelser i forhold til nærværende speciales forskningsspørgsmål samt adgangsmæssige overvejelser. Dette resulterede i, at samtlige deltagere i undersøgelsen er fra beskæftigelsestilbuddet ASL, og alle er over 18 år gamle. Rekruttering af deltagere til gruppediskussionen skete mellem 29. marts (det første besøg i ASL) og 12. april (dagen for gruppediskussionen). For at rekruttere deltagere til gruppediskussionen, kontaktede jeg DGH i Aalborg og fik kontakt til direktøren, som gav mig en rundvisning og præsentation af stedet. Efterfølgende henviste hun mig til ASL, hvor der netop vil være adgang til unge grønlændere i alderen 18-30 år. Her afholdte jeg et indledende møde med Mike, som er koordinator for ASL og dermed havde rollen som gatekeeper i nærværende undersøgelse. Her præsenterede jeg de overordnede rammer for specialets undersøgelse, og Mike gav mig et indblik i konceptet for ASL samt hvilke unge der gør brug af tilbuddet. Her gav han sit bud på, hvilke former for undersøgelse, der vil give bedst indblik i specialets forskningsfelt. Dette har været en stor del af udformningen af undersøgelsens moderatorguide (se bilag 2). Det blev aftalt, at jeg skulle komme forbi og hilse på de unge grønlændere som gør brug af stedet, således at jeg kunne være sammen med de unge på en helt normal dag og fortælle dem om formålet med min undersøgelse. Dette havde til formål allerede tidligt i processen at etablere tillid til mig som forsker blandt deltagerne, samt rekruttere deltagere til gruppediskussionen. Derudover giver dette første besøg en indsigt i hvordan de unge i ASL taler og interagerer til dagligt, samt hvilke potentielle kulturelle faktorer, der bør tages højde for i de spørgsmål der stilles i gruppediskussionen og fremtidig deltagerobservation. Feltnoterne fra det indledende møde kan ses i bilag 4, dag 1.

2.4.2 Dataindsamling

Jævnfør specialets litteraturgennemgang (se afsnit 1.1.3), er der relativt lidt forskning der beskæftiger sig med IGT fra et grønlandsk perspektiv. På baggrund heraf efterlyses kvalitativt orienterede empiriske studier der belyser forskningsfeltet, hvorfor jeg besluttede både at indsamle etnografisk data for at åbne feltet op ved at foretage løbende deltagerobservation i en periode fra 9. marts til 19. april samt en gruppediskussion i midten af forløbet for dataindsamling. Denne metodiske triangulering (Flick, 2014) blev anvendt på systematisk vis til at forbedre og komplementere resultaterne fra de to dataindsamlingsprocesser og dermed få et bredere indblik i forskningsfeltet.

For at sikre indledende og fortsat adgang til deltagernes livsverden i ASL og mulighed for at opbygge en dybere tillid mellem de unge grønlændere og jeg uden at blive begrænset af potentielle kulturelle forventninger blandt de unge eller medarbejderne i ASL, gjorde jeg mig overvejelser omkring måden hvorpå jeg som forsker præsenterer mig selv og fremstår i situationen. Disse overvejelser omhandlede især tøjvalg, makeup og sprogbrug. Helt konkret klædte jeg mig i neutrale farver og bar ikke-genkendelige mærker, der kunne give udtryk for tilhørsforhold til en bestemt social klasse samt naturlig eller ingen makeup. Derudover havde jeg stort fokus på at anvende lægmandssprog frem for teoretisk orienterede vendinger, når jeg talte med de unge omkring nærværende speciales undersøgelse. Dette gjorde jeg primært på baggrund af at det blev anbefalet af medarbejderne i ASL.

Deltagerobservation. Det etnografiske materiale fra deltagerobservationerne blev indsamlet i perioden 9. marts til og med 19. april. Der blev løbende givet verbalt samtykke til deltagerobservation blandt de unge i ASL. Sessionerne med deltagerobservation foregik over 3 onsdage, da det er disse dage hvor der er fællesspisning i ASL, og dermed flest af de unge der møder op. Den første dag, hvor jeg foretog deltagerobservation, fungerede som et indledende møde med de unge i ASL, hvor jeg præsenterede mig selv og formålet med mit speciale til de unge grønlændere som mødte op. Her indtog jeg en mere observerende position, og havde flere introducerende snakke. Anden dag i ASL foretog jeg gruppediskussion, men foretog både før og efter deltagerobservation. Denne dag engagerede jeg mig både i observerende og performativ deltagelse, hvor jeg indgik i en dybere dialog med deltagerne efter gruppediskussionen. Tredje dag i ASL engagerede jeg mig i en

primært performativ deltagerobservation, hvor jeg spillede kortspil med de unge grønlandere, gik med dem udenfor og var en del af madlavningsprocessen.

Proceduren for nedskrivning af feltnoter var struktureret på følgende måde: Jeg skrev løbende feltnoter på min telefon, men kun når jeg var alene. Enten gik jeg en tur ud bag bygningen eller 'på toilettet' for at nedskrive mine observationer. Efter at jeg havde forladt ASL, indtalte jeg med det samme en lydoptagelse på vej hjem hvor jeg beskrev mine observationer og oplevelser. Efterfølgende er de blevet renskrevet ved gennemlytning. Dette er gjort for at sikre at så lidt som muligt går tabt mellem observation og nedskrivning, men uden at risikere at skabe et kunstigt miljø hvor den etablerede tillid fra det første besøg mistes og deltagernes troværdighed ikke kan opretholdes. Inspireret af Mulhall (2003) forsøges det i feltnoterne derfor både at inddrage beskrivelser om hvordan miljøet ser ud, hvordan individer opfører sig, interagerer og bevæger sig, den daglige rutine af aktiviteter, særlige begivenheder, dialog hvor jeg selv indgår, men også dialog der overhøres, en kronologisk beskrivelse af begivenhederne, der sker i løbet af dagen og egne refleksioner og overvejelser i forbindelse med observationerne.

Gruppediskussion. Deltagelse i gruppediskussionen var frivillig på baggrund af informeret samtykke (se bilag 5). Gruppediskussionen tog udgangspunkt i en vejledende moderatorguide som først blev udformet i et teoretisk sprog, hvorefter spørgsmålene blev omskrevet til ikke-akademisk sprog og gjort let forståelige for at imødekomme deltagernes livsverden (Tanggaard & Brinkmann, 2015). Moderatorguiden er inspireret af principperne bag det problemcentrerede interview (Witzel & Reiter, 2012), essentielle aspekter af den forudgående forskning, erfaringer gjort i forbindelse med indledende deltagerobservation samt egen forforståelse (se bilag 3). Guiden er udviklet i en iterativ og hermeneutisk proces, hvor idéer blev udviklet og ændret på baggrund af nye idéer og spørgsmål. Den endelige moderatorguide inkluderer et overordnet, åbent og narrativt fremkaldende spørgsmål, som er udgangspunktet for gruppediskussionen: "Kan du fortælle os lidt om hvordan det blev til at du startede med at komme i Arctic Street Lab?". Formålet med dette spørgsmål var at få de unge til at fortælle om deres hverdagsaktiviteter og åbne op for en indsigt i de aktiviteter, som de indgår i i ASL på baggrund af specialets interesse i narrativer. Dertil hører underspørgsmål, til at åbne op for en mere dybdegående diskussion af fremtrædende temaer, skulle samtalen gå i stå, samt spørgsmål der

bidrager til en bredere forståelse skulle diskussionen få en naturlig afrunding men mangle at berøre centrale emner. Den endelige moderatorguide fremgår i tabel 1.

Tabel 1: *Moderatorguide*

Spørgsmål til gruppediskussion
“Kan du fortælle os lidt om hvordan det blev til, at du startede med at komme i Arctic Street Lab?”
Opfølgende spørgsmål der stilles, hvis der er behov for at hjælpe samtalen videre:
1. <i>Hvad laver du, når du er i Arctic Street Lab?</i> 2. <i>Hvad kan du godt lide ved Arctic Street Lab</i> 3. <i>Hvad motiverer dig til at blive ved med at komme i Arctic Street Lab?</i>
I tilfælde af, at samtalen om Arctic Street Lab når en naturlig afrunding, vil der blive stillet spørgsmål der uddyber en smule mere:
1. <i>Hvad laver du, når du ikke er i Arctic Street Lab</i> 2. <i>Hvordan oplever du at være en del af et grønlandsk fællesskab i Aalborg?</i> 3. <i>Hvordan oplever du at være grønlænder i Aalborg?</i>
Spørgsmålene vil ikke nødvendigvis blive stillet i rækkefølge, men efter behov og i forhold til samtalens udvikling blandt deltagerne.

På dagen hvor det er aftalt, at gruppediskussionen skal ske, er der ingen af deltagerne der har givet samtykke, som er tilgængelige på samme tid. Dette reagerer Rut på, og det ender med, at hun samler tre borde, hvor vi alle sidder sammen, også nogle der ikke indledningsvist har sagt ja til at være med i gruppediskussionen. Derfor spørger jeg alle dem som er kommet til, om deres samtykke til at være med i gruppediskussionen. Alle giver samtykke, og der er nu seks deltagere. Før gruppediskussionens start, blev lydoptageren testet og deltagerne blev informeret om speciallets formål: at undersøge IGT og hvordan de kommer til udtryk hos unge, voksne grønlændere i ASL Aalborg. Deltagerne blev informeret om deres etiske rettigheder, at der ikke var rigtige og forkerte svar, samt at jeg som moderator ikke blander mig i samtalen udover at stille spørgsmål. Derudover får deltagerne at vide, at de til enhver tid kan afbryde gruppediskussionen og forlade lokalet. Dette havde til formål at gøre deltagerne trygge ved situationen, og trygge ved at dele deres oplevelser uden at bekymre sig om hvorvidt det de siger bliver vurderet som rigtigt eller forkert. Før gruppediskussionens start blev de spurgt om de havde nogle spørgsmål eller om de var

i tvivl om nogle af de informationer, der var blevet givet. Der var samtykke fra alle deltagerne efter informationerne var givet. Rundt om de tre borde placerer deltagerne sig således, at Rut sidder for enden af det ene bord med Stine på sin venstre side og Maui på sin højre side. Ved siden af Maui sidder jeg selv, Robert og Elise, og ved siden af Stine sidder Benjamin og Uffe. Under gruppediskussionen nedskrev jeg løbende noter omkring kropslige bevægelser som deltagerne praktiserede. Dette var for eksempel i forhold til øjenkontakt, armbevægelser og hovedbevægelser. Umiddelbart efter gruppediskussionen fortrak jeg til et lokale hvor jeg kunne sidde uforstyrret og nedskrev et postscript, som giver et dybere indblik i undersøgelsens procedure (se bilag 3).

2.4.3 Transskribering

Efter gruppediskussionens afslutning blev den indsamlede data i form af en lydfil transskriberet. Transskriptionen er i sig selv en analytisk og iterativ proces og har implikationer for den efterfølgende analyseproces (Brinkmann & Kvale, 2015). Transskriptionsprocessen er derfor behæftet med en række overvejelser, som vil blive introduceret i følgende afsnit.

Transskriptionen er i nærværende undersøgelse inspireret af den konversationsanalytiske tilgang (*conversation analysis*) på baggrund af dens fokus på detaljer i sproget der anvendes når mennesker interagerer, hvilket inkluderer nonverbale aspekter i form af blandt andet øjenkontakt og hovedbevægelser, samt andre kropslige bevægelser som for eksempel håndtegn (Toerien, 2014). Denne form for transskription af samtale i interaktion giver mulighed for at undersøge samtalen som fænomen i sig selv (Toerien, 2014). I tabel 2 fremgår transskriptionskonventioner der blev vurderet relevante i transskriptionsprocessen:

Tabel 2: *Transskriptionskonventioner*

- (...) Ikke relevant passage for transskription
- (-) kortere pause (under 3 sek.).
- (3) ved længere pause. Angives i sekunder
- STORE BOGSTAVER: angiver et emfatisk tryk. Mindre tryk angives med kursiv.
- mmm: anerkendende tilbagekobling (m. positiv lyd)
- nnn: anerkendende tilbagekobling (m. negativ lyd)
- ?uklar passage?
- / : angiver at taleren afbryder sin egen sætning og reformulerer sig.
- /. [Efterfulgt af stort begyndelsesbogstav.] : angiver, at taleren afbryder sin egen sætning og begynder på en ny sætning.
- **: lyd der ikke er tale
- [-] Når bevægelse beskrives
- Moderatoren markeres med I

For at skabe et så solidt grundlag for analysen som muligt, blev hele interviewet gennemlyttet fra start til slut for at blive fortrolig med dataen. I de følgende to gennemlytninger blev materialet transskriberet, først i grove træk og dernæst mere detaljeret og med inddragelse af noter omkring deltagernes kropssprog. Tredje gennemlytning indebar rettelser af forkerte transskriptioner som ikke var blevet nedskrevet korrekt i de første gennemlytninger.

2.4.4 Dataanalyse

Analysetilgang og forskningsspørgsmål er uløseligt forbundne, hvorfor der ikke findes en universel analysetilgang til kvalitative undersøgelser af gruppediskussioner. Dataanalysen følger en iterativ proces og tager udgangspunkt i en dialogisk analysetilgang (Marková et al., 2007) i samspil med Bambergs analysemodel af små fortællinger (Bamberg, 2011). Følgende afsnit vil gennemgå analyseprocessen på detaljeret vis, for at sikre transparens og at det er muligt for læseren at forstå de bagvedliggende overvejelser for analysen.

Analysen blev i første trin gennemført på baggrund af en iterativ proces (Demuth, 2013), ved at identificere 'centrale øjeblikke' (*key moments*) inspireret af en dialogiske tilgang til analyse (Sullivan, 2012) og den tidligere nævnte konversationsanalyse som beskriver dette analytiske stadie som collection-building og individuel case analyse (Toerien, 2014). Centrale øjeblikke forstås både i forhold til strukturen for en udtalelse (fortælling, overbevisning eller refleksion) men også i forhold til en udtalelses indhold

(en bestemt fortælling, at noget sættes i relation til den ydre verden osv.) (Sullivan, 2012). Som nedskrivningen af centrale øjeblikke skred frem, blev flere centrale temaer for deltagerne tydeliggjort i overensstemmelse med den førnævnte dialogiske analysetilgang (Sullivan, 2012), og konversationsanalysens analysestadie som fokuserer på identifikation af mønstre (Toerien, 2014). Processen var som følger: Først blev transskriptionen gennemlæst gentagne gange for at blive så fortrolig som muligt med udtalelserne. Under gennemlæsningerne blev centrale øjeblikke noteret i venstre margin. I højre margin blev der løbende nedskrevet nye tematiske overskrifter, som processen skred frem, der indkapsler de essentielle kvaliteter i udtalelserne. Et eksempel på denne proces fremgår i tabel 3.

Tabel 3: *Analyseeksempel*

<i>Overbevisning</i>	318	Elise: man føler bare der allerede er noget sådan (.) når (.)	<i>Fordomme</i>
	319	når de har sådan nogle kommentarer så ved vi også at de	
	320	har nogle tanker om Grønland og de drikker eller sådan	<i>Alkohol</i>
	321	nogle ting så	
	322	I: mmm	

Hovedtemaerne blev for hvert afsnit organiseret til et endeligt sæt overordnede temaer. Disse temaer blev tjekket i forhold til nedskrevne feltnoter samt nærværende speciales forskningsspørgsmål, for at afgøre hvilke aspekter af det tekstuelle materiale der var mest relevante at inddrage i analysen. Ved at følge disse kriterier blev transskriptionen gennemarbejdet og kategorierne blev trinvist udledt fra det tekstuelle materiale.

I andet trin i analysen er målet at analysere hvad der opnås socialt i interaktion både på et micro-analytisk niveau, men også hvilke narrative mønstre der er i overensstemmelse med hegemoniske repræsentationer (Marková et. al., 2007) forbundet med forskningsspørgsmålet. Følgende analytiske foci blev anvendt til at undersøge de bagvedliggende strukturer for de unge grønlanderes narrativer i henhold til de respektive teoretiske analysetilgange, som er præsenteret og uddybet i afsnit 1.6:

- 1) Dialogisk perspektiv (Markova et al., 2007): Hvilke sociale repræsentationer kommer til udtryk i interaktionen blandt de unge grønlandere i ASL?
- 2) Narrativ praksis tilgang til analyse af små fortællinger (Bamberg, 2011): Jævnfør Bambergs tre positioneringsniveauer undersøges det:

- a) Hvordan positionerer deltagerne karaktererne i deres narrativer og hvordan navigerer de karaktererne igennem de tre identitetsdilemmaer?
- b) Hvordan positioneres fortælleren i forhold til andre deltagere i gruppediskussionen?
- c) Hvilke implikationer har disse positioneringer for deltagernes identitetskonstruktion i forhold til master narrativer?

Nærværende speciale analyserer det kategoriserede materiale gennem triangulering (Flick, 2014) ved eklektisk at anvende forskellige teoretiske vinkler der indebærer forskellige analytiske redskaber, for at bibeholde den dialogiske kompleksitet i det indsamlede materiale i selve analysen (Markova et. al., 2007). Teorien om sociale repræsentationer har til funktion at skabe en teoretisk indfaldsvinkel til den narrative analyse af små fortællinger og dermed understøtte forståelsen af master narrativer på niveau tre i Bamberg (2011)s analysemodel af små fortællinger. Således skabes en bredere indsigt i fænomenerne, som analyseres.

2.4.5 Etiske overvejelser og positionering som forsker

Jævnfør nærværende speciales socialkonstruktivistiske og kulturpsykologiske rammesætning, forstås de empiriske fund som et samspil mellem deltagere og forsker. Som forsker anerkender jeg, at jeg foretager forskning fra en bestemt position der er influeret af bestemte magtdynamikker og historiske samt kulturelle strukturer tidligere beskrevet i afsnit 1.3, som har indflydelse på måden jeg repræsenterer deltagernes repræsentationer i nærværende speciale. Derfor er der i følgende afsnit særligt fokus på anvendelsen af refleksiv metodologi (Baur, 2021), som bidrager med et nuanceret indblik i min positionering som forsker i de sociale situationer for dataindsamling samt i analysen. I denne forbindelse vil jeg i følgende afsnit præsentere disse refleksive overvejelser, samt fremlægge de etiske overvejelser som jeg har gjort i denne sammenhæng.

Når jeg reflekterer over min egen position som forsker, præsenterer jeg mig selv og positionerer mig selv som dansker i en privilegeret kontekst som universitetsstuderende, som ikke før undersøgelsens begyndelse havde kendskab til DGH eller ASL. Denne repræsentation er understøttet af handlinger rettet mod mig af

individer i undersøgelseskonteksten, som jeg positionerer som etniske grønlændere på baggrund af deres egen præsentation af sig selv som unge grønlændere. Et eksempel på sådanne handlinger er mit første møde med Veronika (bilag 4, Besøg i Det Grønlandske Hus, feltnote 2), en af medarbejderne i DGH, som forhører mig om mit forhold til Grønland og sætter spørgsmålstejn ved mine intentioner omkring min undersøgelse. Dette gjorde, at jeg blev særligt opmærksom på det konfliktfyldte aspekt af forholdet mellem danskere og grønlændere, der eksisterer på baggrund af en historisk relation præget af kolonisering. I forhold til min positionering som forsker er der altså en sandsynlighed for, at jeg, som hvid, etnisk dansk kvinde, kan opfattes som at repræsentere det danske kolonistyre qua den tidligere beskrevne historiske sammenhæng mellem Danmark og Grønland, og at der kan ligge ubevidste latente traumer forbundet med koloniseringen hos de grønlændere som jeg møder (Laage-Petersen, Hendriksen, Jakobsen & Larsen, 2015). Repræsentationen forstærkes af Mike og Rut i ASL som tydeliggør over for mig hvad jeg kan 'forvente' af de unge i ASL. Repræsentationen og positioneringen af mig som dansker og de unge som grønlændere er altså understøttet både af andres og mine egne repræsentationer af hvad det vil sige at være grønlænder og dansker, selvom jeg forsøger at forholde mig åbent til forskningsfeltet.

Der er flere etiske dilemmaer forbundet med adgang til forskningsfeltet. Det første skridt til at få adgang til observation og samtale i ASL var at involvere ledere og medarbejdere i DGH samt ASL. På den ene side kan det at involvere autoriteterne være en pragmatisk løsning der sikrer informeret samtykke fra deltagerne, men omvendt kan det for de unge der er tilknyttet ASL være svært at sige nej til at være en del af undersøgelsen, når lederne af ASL har sagt ja (Mulhall, 2003). For at imødekomme kvalitetskriteriet omkring refleksion af forskerens subjektivitet samt undersøgelsens troværdighed implementeres en indledende deltagerobservation, der bidrager til at finde balancen mellem deltagelse og observation (Szulevicz, 2015), samt at blive fortrolig med den nye kultur og lære nogle af de verbale og nonverbale faktorer der kan være afgørende for forståelsen af forskellige situationer (Tanggaard & Brinkmann, 2015). I forbindelse med deltagerobservationen i ASL ser jeg tydelige indikationer på, at eventuelle magtforskelle virker til at træde i baggrunden qua den relation jeg har bygget op med deltagerne under mine besøg. Dette understreges blandt andet af, at jeg bliver inviteret med til kortspil og med til at gå en tur uden for. I forhold til min positionering som forsker kan det således argumenteres for, at der er opbygget

en tryk relation til deltagerne, hvilket betyder at de i højere grad kan opføre sig som de normalt gør i ASL til trods for min tilstedeværelse. Det kan i denne sammenhæng anses som en fordel at de unge i ASL og jeg selv er nogenlunde jævnaldrende, da der er samtaler hvor jeg naturligt kan sætte mig ind i deltagernes livsverden og omvendt. I forbindelse med selve deltagerobservationen er der flere etiske overvejelser, der må tages højde for. Det må blandt andet overvejes i hvor høj grad der eksisterer informeret samtykke blandt både medarbejdere og de unge. Fordi deltagerobservation i nærværende speciale finder sted i en bygning hvor alle der er tilknyttet ASL kan komme og gå som de vil, opstår et praktisk problem i at informere og indsamle samtykke fra alle som træder ind i feltet, der observeres (Mulhall, 2003, p. 309). I forbindelse med gruppediskussionen er der indsamlet informeret samtykke fra alle deltagerne, og derudover har jeg været særlig opmærksom på at være gennemsigtig omkring nærværende speciales overordnede formål når der er blevet spurgt yderligere ind.

For at være opmærksom på grænsen for min egen forståelsesramme kræver det en sensitivitet over for de ukendte livsverdener, som jeg undersøger. Jeg anser det derfor som min etiske pligt at muliggøre dialog mellem mig selv og deltagerne, for at reducere potentielle fordomme og overkomme begrænsningerne af min egen personlige forståelse. Jeg indtager således en position hvor jeg er forstående over for potentielle handlinger eller udtalelser af diskriminerende karakter rettet mod mig på baggrund af min position som dansk forsker, og anerkender at min tilstedeværelse potentielt åbner sår der stammer fra en fortid der associeres med undertrykkelse og ulighed. Dog er jeg samtidig af den overbevisning, at jeg er et unikt individ og ikke ubegrundet bør kædes sammen med tidligere handlinger begået af mine historiske landsmænd, hvilket resulterer i, at jeg oplever en gennemgående følelse af ambivalens i løbet af specialets tilblivelsesproces. Det skal i denne sammenhæng understreges at jeg ikke oplever skepticisme fra nogle af de unge grønlandere i ASL, hvilket taler ind i, at min tilstedeværelse ikke i samme grad fremprovokerer fortidens sår, som det gør hos den ældre generation af grønlandere.

2.5 Kvalitetssikring af kvalitativ forskning

Nærværende undersøgelse forsøger gennem kvalitativ forskning at få et indblik i, hvordan IGT hos unge, voksne grønlandere kommer til udtryk i deres narrativer. Det kvalitative forskningsfelt er karakteriseret ved høj heterogenitet, hvorfor det er svært

at definere overordnede og generelle kvalitetskriterier for undersøgelsen. Kvaliteten af nærværende undersøgelse må derfor vurderes ud fra kriterier, der harmonerer med forskningens mål og refleksion om, hvorvidt forskningen opfylder disse krav (Demuth, 2013; Tanggaard & Brinkmann, 2015).

Som et grundlæggende kriterium opererer kvalitativ forskning med et åbenhedsprincip, som både gælder for deltagernes mulighed for at åbne op for personlige og subjektive perspektiver under dataindsamlingen og i forhold til formuleringen af forskningsspørgsmålet, procedure for rekruttering af deltagere og selve analysen (Demuth, 2013). Det betyder, at analysen følger iterative procedurer, hvor koncepter og kategorier udledes i en hermeneutisk proces. Validitet forstås således i form af en hermeneutisk cirkel, der er af processuel karakter (Demuth, 2013). Kvalitativ forskning fordrer derudover, at forskeren uundgåeligt er en del af konstruktionen af data, hvorfor forskeren kritisk må reflektere over sin rolle i forskningsprocessen (Demuth, 2013). Deltagernes livsverden må anses som 'fremmed' og som noget der bør udforskes, hvorfor formålet med forskningen er at rekonstruere det subjektive meningsperspektiv hos deltageren (Demuth, 2013).

Nærværende speciale er inspireret af de kvalitetskriterier for kvalitativ forskning, der præsenteres af Carolin Demuth (2013). De kvalitetskriterier, der vurderes særligt relevante for nærværende undersøgelse er: Transparens, refleksion omkring forskerens subjektivitet, troværdighed, systematisk behandling, forankring af fortolkning og kohærens. Hvordan den nærværende undersøgelse opfylder disse kriterier og sikrer undersøgelsens kvalitet, vil blive gennemgået i følgende afsnit.

2.5.1 kvalitetssikring af nærværende undersøgelse

For at imødekomme kvalitetskriteriet om transparens i undersøgelsen gives der indledningsvist i metodekapitlet et indblik i den overordnede proces for undersøgelsen og ræsonnementet bag ændringerne foretaget i forskningsdesignet. Dernæst følger en dybdegående og gennemsigtig beskrivelse af overvejelserne bag og fremgangsmåden for proceduren for rekruttering af deltagere, dataindsamling, transskription samt analyseprocessen, for at sikre, at læseren kan vurdere graden af lødighed og fornuft i resultaterne (Tanggaard & Brinkmann, 2015). Kvalitetskriteriet om transparens sikres derudover ved at give adgang til forskerens forventninger til undersøgelsen (se bilag

3) samt forudantagelser og personlig viden i forbindelse med forskningsfeltet (Demuth, 2013) som er præsenteret i de indledende afsnit.

Kvalitetskriteriet om forskerens subjektivitet sikres ved, at jeg i afsnit 2.4.5. præsenterer mine refleksioner omkring egen identitet og rolle i den sociale situation jeg befinder mig i både i forhold til empiriindsamlingen og de etiske aspekter i denne forbindelse, men også i forhold til analysen og min position som fortolker (Demuth, 2013). Disse refleksioner er yderligere belyst i nærværende undersøgelses postscript (se bilag 3) samt feltnoter (se bilag 4), som bidrager med et indblik i personlige oplevelser og følelser i forbindelse med dataindsamlingsprocessen.

For at sikre undersøgelsens troværdighed er der taget flere tiltag for at sikre at undersøgelsen var så lidt anmasende som muligt. Et af disse tiltag indebar at opbygge en tillidsfuld atmosfære fra begyndelsen og sikre at deltagerne kunne opføre sig på en måde som de normalt gør (Demuth, 2013). Fordi denne kvalitative undersøgelse finder sted i en fremmed kultur, har opbygningen af en tillidsfuld atmosfære også indebåret en særlig opmærksomhed på kulturelle faktorer og paralingvistiske træk som for eksempel bestemte udtryk, vaner, praksisformer, positioner og narrative ressourcer, da disse kan give anledning til at forskeren forfejler målet hvis ikke man som forsker gør sig bekendt med den nye kultur (Kvale & Brinkmann, 2014).

Kvalitetskriteriet om systematisk behandling, afhænger af graden af, hvorvidt analysen er afviklet på systematisk vis og baseret på accepterede procedurer for analyse (Demuth, 2013). For at imødekomme dette kvalitetskriterium er analysens indledende trin inspireret af konversationsanalysen samt en dialogisk analysemodel, som begge er veldokumenterede og accepterede analysemodeller inden for kvalitativ forskning af transskriberet materiale. Derudover anvendes en eklektisk tilgang i forhold til yderligere analyse for at sikre den dialogiske kompleksitet i materialet, ved både at trække på teorier inden for narrativ positioneringsteori samt sociale repræsentationer. Begge analysetrin har fulgt trinvis procedurer, som sikrer en systematisk behandling af den indsamlede empiri.

For at imødekomme kvalitetskriteriet om forankring af fortolkning, er de fortolkninger der fremgår af analysen forankret i data, ved at inddrage tilstrækkeligt med tekst-sekvenser fra transskriptionen til at understøtte fortolkningerne samt tykke beskrivelser (Demuth, 2013). Derudover er konklusionerne i analysen fremanalyseret på baggrund af en iterativ proces mellem at gøre sig bekendt med data og selve fortolkningsprocessen (Tinggaard & Brinkmann, 2015). Fortolkningerne må tilmed

være forståelige, konsistente og overbevisende, og det må gøres klart hvorvidt resultaterne stemmer overens med tidligere studier for at opnå kvalitetskriteriet om kohærens (Demuth, 2013). Dette kommer til udtryk i nærværende undersøgelses diskussionsafsnit 4.1. Derudover sikres kohærens på baggrund af intern konsistens gennem sammenhæng mellem forskningsspørgsmålet, litteraturvalg og videnskabsteoretiske overvejelser som er gennemgået i de indledende afsnit (Tanggaard & Brinkmann, 2015). Disse overvejelser danner rationalet for valg af analysestrategi, hvor undersøgelsens kulturpsykologiske, dialogisk orienterede og socialkonstruktivistiske afsæt har resulteret i anvendelsen af en analysestrategi, der har fokus på meningsskabelsen på baggrund af interaktion i samtaler samt underliggende og tavs viden som må fremanalyseres af forskeren.

3.0 Resultater

Formålet med nærværende analyse er at belyse, hvordan IGT kommer til udtryk i narrativerne hos unge, voksne grønlændere i ASL Aalborg. Følgende afsnit præsenterer en indledende dialogisk analyse, der danner grundlaget for en efterfølgende analyse af deltagernes positioneringer og identitetskonstruktioner i forhold til aktuelle master narrativer.

3.1 Dialogisk analyse af sociale repræsentationer

På baggrund af nærværende speciales forskningsinteresse og kontekstualisering i afsnit 1.3., er det interessant at se nærmere på sociale repræsentationer af relationen mellem Danmark og Grønland samt sociale repræsentationer af unge grønlændere.

3.1.1 Relationen mellem Danmark og Grønland

En af de tilbagevendende proto-themata eller forudantagelser (Marková et al., 2007), som transformeres til themata qua interaktionen i gruppediskussionen, er relationen mellem grønlændere og danskere. På baggrund af tidligere kontekstualisering (se afsnit 1.3) forstås relationen mellem Danmark som kolonimagt og Grønland som koloni som veletableret på baggrund af et narrativ, hvor Danmark har rollen som altruistisk kolonimagt der bringer civilisation til Grønland (Rud, 2017). Dette kategoriseres således som en hegemonisk repræsentation (Moscovici, 1988) af relationen mellem Danmark og Grønland. I gruppediskussionen knyttes forskellige sociale repræsentationer til relationen mellem de to kulturelle kategorier. Her ses både

eksempler på hvordan relationen mellem grønlandere og danskere forankres med analogier som “*kulturchok*” (bilag 6, Benjamin, p. 7, l. 289), og “*mangfoldighed*” (bilag 6, Robert, p. 8, l. 301). Begge analogier bekræfter et oppositionelt forhold mellem danskere og grønlandere, men understøtter imidlertid to forskellige sociale repræsentationer af relationen; “Kulturchok” understøtter den sociale repræsentation af grønlandsk og dansk kultur som en dikotomi, mens “mangfoldighed” understøtter muligheden for sameksistens og overlap mellem de to forskellige kulturer. Der konstrueres altså modsatrettede sociale repræsentationer af relationen mellem danskere og grønlandere blandt deltagerne, men fælles er, at grønlandere og danskere kategoriseres som oppositioner. Set i lyset af den tidligere beskrevne hegemoniske repræsentation af forholdet mellem Danmark og Grønland, kan anvendelsen af begrebet kulturchok anses som et forsøg på at skabe en emancipatorisk repræsentation af relationen, mens anvendelsen af begrebet mangfoldighed understreger hvordan nogle af deltagernes repræsentationer af relationen er dybt forankret i den hegemoniske repræsentation.

Tendensen til at kategorisere danskere og grønlandere i disse kulturelle kategorier som oppositioner er et centralt udgangspunkt for diskussion flere gange i gruppediskussionen. Et eksempel herpå ses i følgende citat af Elise fra gruppediskussionen:

“der var en der lavede en joke og så sige for eksempel øh (.) kan du (.) kan du lide at drikke øl? Og så siger jeg nej (.) fordi jeg får syg af det og så siger han men kan alle grønlandere ikke lide at drikke eller feste? Og sådan nogle ting så min [læs: vietnamesiske] kæreste han vil ikke udsættes for sådan nogle ting men det prøver vi. Meget interessant fordi hvis jeg havde sagt jeg vietnamesisk så vil det have været gået andet sted.” (bilag 6, Elise, p. 8, l. 305-312).

I dette citat er det tydeligt hvordan de individuelle og kontekstuelle variable hos Elise negligeres af den anonyme person på baggrund af en objektiviseringsproces, hvor analogien mellem alkohol og grønlandere er blevet forankret og objektiviseret som almen viden i sådan en grad, at det danner grundlaget for den hegemoniske repræsentation af kategorien “grønlandere”. Dette proto themata reflekterer kulturel inferioritet og marginalisering af grønlandsk kultur og kan anses som bagvedliggende strukturer der bidrager til fordomme som unge grønlandere møder i deres dagligdag.

Når Elise modsætter sig den anonyme persons positionering af hende som en grønlænder, der kan lide at drikke øl, demonstreres processen hvor proto-themata bliver til themata, idet den sociale repræsentation af den kulturelle kategorisering af grønlændere bliver taget op til forhandling. Elise indleder således en forankrings- og objektiveringsproces, hvor hun forankrer sin perception af fordomme i den sociale repræsentation af danskere, ved at trække på en analogi hvor fordomme sammenlignes med jokes. Efterfølgende objektiverer Elise fænomenet ved at eksemplificere, hvordan hun har oplevet, at antagelser og jokes om alkohol specifikt kædes sammen med det at være grønlænder blandt etniske danskere. Dette kan tolkes som en polemisk repræsentation af danskere som nogen der har fordomme om grønlændere, da repræsentationen forankres i en konflikt mellem den emancipatoriske repræsentation af danskere som fordomsfulde og den hegemoniske repræsentation af Danmark som altruistisk kolonimagt. I forlængelse heraf præsenterer Elise i ovenstående citat en distinktion mellem etniske danskeres behandling af hende selv og sin vietnamesiske kæreste for at understrege dikotomien mellem grønlændere og danskere yderligere. Ved at inddrage en tredjepart understreges det at relationen mellem danskere og grønlændere er speciel, idet de sociale repræsentationer ikke inkluderer andre kulturer i Danmark. Ved at forankre uretfærdighed i relationen mellem grønlændere og danskere øges den antagoniske natur i den kulturelle kategorisering af danskere, hvilket understreger repræsentationens polemiske natur. Disse eksempler illustrerer, hvordan de grundlæggende strukturer af sociale repræsentationer, resulterer i marginalisering af grønlændere i Danmark og en uretfærdig negligerende af individuelle karakteristika, som fastholder negative sociale repræsentationer i relationen mellem Danmark og Grønland.

3.1.2 Relationen mellem grønlændere

Endnu en tendens, der viser sig at være særlig aktuel blandt deltagerne, er den konfliktfyldte relation, der kan være til andre grønlændere. Stine udtaler:

“... og når man møder dem (.) øh (.) og man er selv grønlænder (.) så har jeg også oplevet sådan at der der er nogle der er sure (.) over at jeg er i gang med at tage uddannelse her i Danmark (.) i stedet for at være (.) en af de alkoholikere (.) der er flyttet herop for at DRIKKE (.)” (bilag 6, Stine, p. 8, l. 333-336).

Dette citat illustrerer hvordan Stine forankrer den hegemoniske repræsentation af grønlændere som alkoholikere ved at klassificere nogle grønlændere i Danmark som "pissefulde" og nogen "der er flyttet herop for at drikke" men tilføjer en ny dimension i det hun sætter den sociale repræsentation i opposition til hende selv som en ung grønlænder, der er ved at tage en uddannelse i Danmark. Ved at lave en distinktion mellem hende selv og andre grønlændere konstruerer Stine en emancipatorisk repræsentation, der forankres i den hegemoniske repræsentation. Denne forankrede repræsentation af unge grønlændere som individer, der engagerer sig i uddannelse og ikke er alkoholikere, objektiveres via Stines eksempel, og åbner således op for forhandling af repræsentationen af unge grønlændere. I denne forhandlingsproces forankrer Stine tilmed en polemisk repræsentation (Moscovici, 1988) i anklagen om, at andre grønlændere opfatter unge grønlændere som forkerte, hvis de engagerer sig i dansk kultur hvilket afspejler en konflikt i de interrelationelle forhold blandt grønlændere. Denne repræsentation af andre grønlændere afslører Stines holdning om, at grønlændere, der drikker åbenlyst på gaden, fastholder unge grønlændere i den sociale repræsentation af grønlændere som individer med alkoholproblemer. Dette understreger det polemiske aspekt af konstruktionen af den sociale repræsentation. Stine er imidlertid ikke den eneste der har negative oplevelser forbundet med interaktioner med andre grønlændere: *"... min eks' familie da vi gik tilbage til Grønland for en ferie så sagde hans familie at jeg har (.) influencet ham (.) til et dårligt grønlandsk *griner*"* (bilag 6, Elise, p. 5, ll. 151-153). Elises udtalelse understøtter Stines polemiske repræsentation om, at andre grønlændere opfatter unge grønlændere som forkerte, hvis de engagerer sig i en anden kultur end den grønlandske. Her er der i stedet for det uddannelsesmæssige fokus på det sproglige aspekt af den grønlandske kultur, hvilket indikerer at den sociale repræsentation af en grønlænder både forankres gennem det grønlandske sprog og uddannelse. Denne sociale repræsentation objektiveres i Elises udtalelse, ved at anklage Elise for at være skyld i at hendes ekskæreste taler dårligt grønlandsk, mens den i Stines udtalelse forankres gennem andre grønlænderes vrede over hendes engagement i det danske uddannelsessystem.

Som beskrevet tidligere er det ikke givet, at sociale repræsentationer deles af alle i en gruppe. Dette er heller ikke tilfældet blandt deltagerne i gruppediskussionen, og dette kommer blandt andet til udtryk da Maui reagerer på Stines distinktion på følgende måde: *"Ja jo ah ja det (.) kan jeg også godt kun forstå (.) Ja (.) der (.) der er mange fordomme (.) men (.) jeg har bare nærmest aldrig taget dem så seriøst. [Stine*

går ud af lokalet fordi hun skal på arbejde]” (bilag 6, Maui, p. 8, l. 342-344). De kommunikative spændinger i gruppediskussionen opstår på baggrund af themata af unge grønlændere og ældre grønlændere. Helt konkret udspringer den på baggrund af Stines præsentation af en distinktion mellem unge grønlændere og andre grønlændere og Mauis reaktion. Disse spændinger demonstrerer således en dialogisk diskussionsproces hvor idéer cirkulerer, konstrueres og transformeres. Mauis udtalelse om ikke at tage fordomme så seriøst når de kommer fra grønlændere og Stines efterfølgende reaktion demonstrerer således en ændring i dynamikkerne i gruppediskussionen som udspringer af modsatrettede konceptualiseringer af fordomme. Dette åbner op for en forhandling af den sociale repræsentation af grønlændere i Danmark blandt deltagerne i gruppediskussionen. Forhandlingsprocessen i diskussionen fortsættes, da Uffe som reaktion på Mauis udtalelse beskriver hvordan han har mødt fordomme blandt grønlændere på baggrund af, at han havde mistet sit grønlandske sprog:

“... dengang til det første event jeg var til hvad hedder (.) det der var også en som arbejdede (.) hun sagde (.) hvorfor taler du ikke grønlandsk når du er i Det Grønlandske Hus? (.) det var bare sådan (.) sagde til hende (.) at jeg glemmer mit grønlandske. Det er et mærkeligt spørgsmål (.) Så bare resten af dagen har jeg ikke snakket med hende fordi det var ubehageligt.” (bilag 6, Uffe, p. 8f, l. 347-354).

Ved at præsentere dette eksempel præsenterer Uffe et modkoncept til Mauis udtalelse om, at man ikke bør tage fordomme så seriøst ved at forankre fordomme i egen kultur som noget “ubehageligt”. Uffe bakker således op om den sociale repræsentation af unge grønlændere, som Stine præsenterer ved at objektivere den sociale repræsentation i sit konkrete eksempel. Objektiveringen har den effekt, at fænomenet fordomme transformeres ind i deltagernes kontekstuelle forståelse af hvordan de forstår og positionerer sig selv som unge grønlændere i en dansk kontekst. Der er således grundlag for, at denne cirkulation mellem modsatrettede sociale repræsentationer er samskabende i gruppens fælles sociale viden om, hvad det vil sige at være ung grønlænder i Danmark.

3.1.3 Unge grønlændere i Danmark

I forhold hvad det vil sige at være ung grønlænder i Danmark eksisterer der en fælles forståelse af fænomenet blandt deltagerne i gruppediskussionen som baserer sig på forudantagelsen om, at det ikke er meget anderledes at være ung grønlænder end at være ung dansker: “... *Som alle generelt unge (.) mennesker der i Danmark måske også Grønland altså de er jo meget (.) vi lever (.) stort set det samme liv altså (.) det er bare lidt (.) anderledes.*” (Bilag 6, Maui, p. 9, l. 383-386). Igennem gruppediskussionen bliver disse forudantagelser gjort eksplicite og transformeres således til themata der indleder til en forhandlingsproces om, hvad det vil sige at være ung grønlænder i Danmark. Denne sociale repræsentation forankres særligt i konceptet om at have et stærkt socialt netværk, som de unge oplever, at de har: “...*Men jeg tror også det også bare at (.) at bo i Aalborg der er altid kender du min ven eller hvad?*” (Bilag 6, Elise, p. 9, l. 397-398). Analogien mellem et bredt netværk og at være ung er altså afgørende for hvordan den sociale repræsentation af at være ung grønlænder blandt deltagerne objektiveres ved at eksemplificere fænomenet som noget der ofte sker i en lokal kontekst.

Udover at have et bredt netværk, så betyder det noget for den fælles forståelse af at være ung grønlænder i Danmark, hvilken form for tilhørsforhold man har til dansk kultur. For eksempel er der forskel på at komme til Danmark og derigennem miste sit grønlandske sprog som Uffe, og være født og opvokset i Danmark som Maui: “...*Tænker faktisk ikke på noget det øh (.) sådan normalt for mig (.) det er nok også pga. jeg er født og opvokset her (.) øh (.) så (.) ja*” (bilag 6, p. 9, ll. 370-372). Mauis udtalelse illustrerer hvordan dette proto-themata først transformeres til themata for Maui, da oplevelsen af at være grønlænder i Danmark bringes op i gruppediskussionen. Maui forankrer sin perception af at være grønlænder i Danmark til de sociale repræsentationer, der er associeret med et individ, der er opvokset i Danmark. Ved at gøre dette distancerer Maui sin perception om at være ung i Danmark fra sin grønlandske baggrund, og distancerer sig også fra andre grønlændere, der ikke er født og opvokset i Danmark.

3.1.4 Opsummering af dialogisk analyse

Relationen mellem Danmark og Grønland er særligt influeret af den hegemoniske repræsentation af Danmark som altruistiske kolonimagt, som reflekterer kulturel underlegenhed og marginalisering af grønlandsk kultur. Denne repræsentation skaber

en naturlig distinktion mellem de to kulturelle kategorier, danskere og grønlandere, som i gruppediskussionen primært fremstilles som oppositioner. Denne hegemoniske repræsentation viser sig at have stor betydning for, hvordan unge grønlandere forholder sig til relationen mellem Danmark og Grønland, og hvorvidt de forankrer relationen i kategorien kulturchok, mangfoldighed eller fordomme. På baggrund af forhandlinger i gruppediskussionen præsenteres polemiske repræsentationer af både danskere og grønlandere som fordomsfulde, som afslører en konfliktfyldt relation blandt grønlandere på baggrund af en hegemonisk repræsentation af grønlandere som alkoholikere. I denne forbindelse præsenteres der i gruppediskussionen en polemisk repræsentation af grønlandere, som forankres i anklagen om, at andre grønlandere opfatter unge grønlandere som forkerte, hvis de engagerer sig i dansk kultur. En social repræsentation der ikke baseres på konflikt ses i forbindelse med deltagerne fælles forståelse af at være ung grønlander i Danmark. Den sociale repræsentation af unge grønlandere blandt deltagerne forankres i et bredt netværk og at have et konkret tilhørsforhold til Danmark som for eksempel at være opvokset i Danmark eller at have boet her længe.

3.2 Fortællinger om fordomme

Et centralt omdrejningspunkt som belyses i den dialogiske analyse, er fordomme. En af de dominerende sociale repræsentationer i denne sammenhæng, er repræsentationen af grønlandere som alkoholikere. Følgende analyser tager udgangspunkt i Elises og Stines små fortællinger om fordomme de møder blandt etniske danskere og grønlandere i deres hverdag.

3.2.1 Fordomme i dansk kultur

Det første uddrag tager udgangspunkt i Elises fortælling om etniske danskeres fordomme. Fortællingen opstår som svar på spørgsmålet "*Hvad tænker I på når I tænker på at være grønlander i Danmark?*" og i kølvandet på Roberts beskrivelse af, at han forbinder mangfoldighed med det at være grønlander i Danmark, fordi han oplever et samspil mellem både dansk og grønlandsk kultur dagligt (Bilag 6, p. 7, l. 295-297).

Uddrag 1: Bilag 6, p. 7f, l. 299-323

299	Elise: fordomme som for eksempel personligt tror jeg at jeg
300	tænker lidt for meget over det nogle gange fordi (.) øhm jeg
301	bliver lidt bange for når jeg siger jeg kommer fra Grønland
302	for eksempel jeg har vietnamesisk kæreste (.) og så når han
303	siger (.) jeg er fra Vietnam (.) så er der sådan ingen ting (.)
304	og så når jeg siger jeg er fra Grønland så kan der komme
305	for eksempel nogen andre ting (.) der var en der lavede en
306	joke og så sige for eksempel øh (.) kan du (.) kan du lide at
307	drikke øl? Og så siger jeg nej (.) fordi jeg får syg af det og
308	så siger han men kan alle grønlændere ikke lide at drikke
309	eller feste? Og sådan nogle ting så min kæreste han vil ikke
310	udsættes for sådan nogle ting men det prøver vi. Meget
311	interessant fordi hvis jeg havde sagt jeg vietnamesisk så vil
312	det have været gået andet sted.
313	I: er det noget i andre også har (.) lagt mærke til?
314	Maui: ja
315	I: ja okay?
316	Stine: virkelig meget
317	I: virkelig meget? Er det på samme måde sådan med jokes?
318	Stine: nej det er lidt mere seriøst når de spørger mig (.)
319	føler jeg (.) det er ikke sådan joke (.) når de spørger (.) bare
320	fordi du er grønlændere (.) du drikker så meget.
321	Elise: nå nej det var ikke en joke dengang med den men det
322	var bare et eksempel
323	Stine: mmm [Stine nikker anerkendende]

Elises kernefortælling er fremtrædende i linje 299-312 hvor hun fortæller hvordan hun oplever at få anderledes behandling af etniske danskere end sin vietnamesiske kæreste. Dette kommer til udtryk gennem de fordomme hun møder, som kan være et udtryk for den tidligere beskrevne sociale repræsentation blandt etniske danskere om, at grønlændere drikker og fester meget. Resten af de aktuelle sekvenser i dette uddrag kan inddeles i tre enheder: 1) Elise føler at hun tænker lidt for meget over fordommene, 2) Stine erklærer sig uenig i at hun møder fordomme fra etniske danskere i form af jokes og 3) at Elise reflekterer over og ændrer sin fortælling på baggrund af Stines udtalelser.

I fortællingen præsenteres forskellige karakterer som positioneres i forhold til hinanden jævnfør Bambergs positioneringsniveau 1: et etnisk dansk individ der møder Elise med fordomme, 'vi' som forstås som grønlændere som kulturel kategori, Elises vietnamesiske kæreste og Elise selv. Det etnisk danske individ konstrueres som

anonym. I uddrag 1 linje 305-309 positionerer Elise den etnisk danske person som antagonist i fortællingen, på baggrund af at han møder hende med en fordom i form af en joke om grønlændere og alkoholisme. Hendes kæreste positioneres derimod som en, der trods sin anden etniske baggrund ikke møder fordomme i den danske kultur som grønlændere gør. Når Elise positionerer sin kæreste på denne måde i sin fortælling, understreger det en skjult kritik af, hvordan hun oplever at etniske danskere positionerer hende som grønlænder på baggrund af en social repræsentation af grønlændere som alkoholikere. Følgende afsnit vil uddybe analysen af dette positioneringsniveau ved at beskrive hvordan Elise navigerer sig selv som karakter i fortællingen igennem Bamberg (2011)s tre dilemmaatiske identitetsområder.

Det at være anderledes synes at være det centrale dilemma, der er indlejret i og rammesætter Elises fortælling. Dilemmaet er udtryk for navigation i identitetsdilemmaet om lighed/forskellighed (Bamberg, 2011), hvor Elise navigerer sin selvforståelse gennem sit tilhørsforhold til forskellige sociale kategorier som grønlænder, etniske danskere og andre kulturelle kategorier som vietnamesere. At være grønlænder betyder i Elises tilfælde at være anderledes på en dilemmaatisk måde, hvor det opleves som udelukkende negativt. Elise er bevidst omkring, at hvis hun i stedet siger at hun er vietnameser, så vil hun ikke opleve fordommene, men alligevel præsenterer hun sig som grønlænder og navigerer i dette dilemma ved at give en alternativ forklaring på hvorfor den måde hun bliver positioneret på i fortællingen, ikke er korrekt. På den måde positionerer Elise sig på en måde, hvor hun tildeler sig selv agens i fortællingen ved at distancere sig fra joken. Dilemmaet åbner således op for en forandringsproces, som er et udtryk for hendes navigation i identitetsdilemmaet om kontinuitet/diskontinuitet. Den første dimension af dette dilemma kommer allerede til udtryk i begyndelsen af Elises fortælling, hvor hun giver udtryk for usikkerhed om, hvorvidt de følelser hun oplever når hun står i situationer som disse, blot er noget hun tænker for meget over (uddrag 1, linje 299-300). Dette repræsenterer kontinuiteten i Elises identitet, hvor hun er tilbøjelig til at acceptere måden, hvorpå hun positioneres i situationen. På den anden side er hun uenig med den sociale repræsentation af hende som grønlænder og forsøger derfor at give en alternativ forklaring, som er udtryk for et diskontinuerligt aspekt af situationen (uddrag 1, linje 307). I fortællingen resulterer dette i at Elise distancerer sig fra hvordan hun positioneres ved at repositionere sig som en, der ikke kan lide eller tåle øl og dermed præsenterer et modnarrativ som lægger op til forhandling. Her bevæger Elise sig i identitetsdilemmaet om

agens/passivitet (Bamberg, 2011), idet hun ændrer sin positionering fra et individ med lav agens der er et produkt af en joke til et individ, der genvinder agens ved at skabe et modnarrativ. Igennem sin konstruktion af et modnarrativ tager hun ansvar for hvordan hun repræsenteres af andre, og tildeler sig selv evnen til at forandre verdenen og de mennesker der eksisterer i den. Agensdilemmaet er relevant i kontrasten mellem Elises umiddelbare lave agens som deltager i gruppediskussionen qua Stines kommentarer og høje agens i fortællingen, da dette illustrerer det transformative aspekt af Elises selvforståelse og identitet, idet de tilpasses forskellige sociale og kulturelle udfordringer. Denne dimension vil blive uddybet i følgende analyseafsnit, som analyserer interaktionerne mellem deltagerne i gruppen, jævnfør Bambergs positioneringsniveau 2.

Da Elise præsenterer for gruppen hvordan hun oplever en fordom i form af en joke, starter hun sin fortælling ved at sige: *“personligt tror jeg at jeg tænker lidt for meget over det nogle gange fordi (.) øhm”* (Uddrag 1, l. 299-300) hvilket indikerer at hun er usikker på hvorvidt hun kan tillade sig at kategorisere denne oplevelse som ubehagelig og om hendes følelser omkring situationen er valide. Som fortællingen anerkender både Maui og Stine fortællingen (uddrag 1, linje 314; 316). Ved verbal opbakning positionerer Maui og Stine Elises følelser som valide og skaber et rum hvor fortællingen er tryk at fortælle. Efter afslutningen af Elises fortælling udtaler Stine, at hun føler det er mere alvorligt når hun møder fordomme om grønlandere i uddragets linje 318-320, hvilket er et udtryk for at Stine indgår i en medkonstruktion af karakteren som repræsenterer de etniske danskere som gruppe i fortællingen. Dette resulterer i, at Elise ændrer ordlyden i sin fortælling, og understreger at hendes fortælling blot var et eksempel, og at når hun har oplevet disse scenarier, har det faktisk ikke været sjovt. Denne ændring i positionering tydeliggøres blandt andet ved at Elise skifter til at anvende ord som “man” i stedet for “jeg” i sin omformulering af sin fortælling, hvilket indikerer at hun nu positionerer både sig selv og Stine som protagonister i fortællingen. Stine demonstrerer i denne interaktion en stor indflydelse på Elises fortælling, hvilket gør Stine i stand til at positionere sig selv som en der gennem refleksion over egne oplevelser kan føre til alternative synspunkter hos andre, hvilket i sidste ende demonstrerer, at hun selv har en dyb forståelse for problematikkerne i de fordomme som fremtræder i Elises fortælling. Dette er en essentiel pointe at have for øje i den senere analyse af Stines fortælling i afsnit 3.2.2.

Med afsæt i Bambergs positioneringsniveau 3, vil følgende analyse fokusere på hvordan Elise positionerer en selvforståelse og identitet i forhold til de sociale repræsentationer og master narrativer, som er dominerende i hendes fortælling, da det er igennem disse, at der bidrages med et indblik i hvordan Elise konstruerer sig selv som individ. Jævnfør den dialogiske analyse af gruppediskussionen indebærer den hegemoniske repræsentation af grønlændere forudantagelser om, at grønlændere drikker meget alkohol. Dette kan tolkes som et master narrativ, som er tilgængeligt for Elise og de andre deltagere i gruppediskussionen. I Elises fortælling objektiveres denne hegemoniske repræsentation i en joke om at grønlændere kan lide at drikke øl og feste. Ved at skabe et modnarrativ til den hegemoniske repræsentation, orienterer Elise sig mod et selvudviklende master narrativ, hvor hun tildeler sig selv agens i fortællingen ved at distancere sig fra fordomme og i stedet engagere sig i selv-refleksion. Dette narrativ taler mere ind i en vestlig model for identitetsudvikling, hvor alternativet er at acceptere det på forhånd definerede grønlandske master narrativ. Dette indikerer, at Elises identitetsforståelse går ud over den lokale situation, idet hun konstruerer sig som en grønlænder, der kan sige nej til øl.

3.2.2 Fordomme i grønlandsk kultur

Det andet uddrag tager udgangspunkt i Stines fortælling om fordomme. Fortællingen opstår direkte på baggrund af ovenstående uddrag 1. Stine fortæller om en episode hvor hun i stedet for at møde fordomme hos etniske danskere møder andre grønlændere som er skeptiske omkring hendes engagement i dansk kultur:

Uddrag 2: Bilag 6, p. 8, ll. 329-245

329 [Stine rejser sig op og stiller sig med armene over kors]
 330 Stine: det jeg synes heller ikke det hjælper så meget når der
 331 er så mange grønlændere der er PISSEFULDE i byen og
 332 være sure (.) og når man møder dem (.) øh (.) og man er
 333 selv grønlænder (.) så har jeg også oplevet sådan at der der
 334 er nogle der er sure (.) over at jeg er i gang med at tage
 335 uddannelse her i Danmark (.) i stedet for at være (.) en af de
 336 alkoholikere (.) der er flyttet herop for at DRIKKE (.) det
 337 har jeg også oplevet (.) der var en grønlænder der blev sur
 338 og vi blev spurgt om jeg var bedre end dem fordi jeg tager
 339 en uddannelse og (.) det er lidt (.) TRÆLS at opleve.
 340 Maui: *griner* [Maui tager hånden op til munden]
 341 I: mmm du griner lidt Maui?
 342 Maui: Ja jo ah ja det (.) kan jeg også godt kun forstå (.) Ja
 343 (.) der (.) der er mange fordomme (.) men (.) jeg har bare
 344 nærmest aldrig taget dem så seriøst
 345 [Stine går ud af lokalet fordi hun skal på arbejde]

Stines kernefortælling er fremtrædende i linje 330-339, hvor hun fortæller om en oplevelse hun har haft hvor en etnisk grønlænder, som er alkoholiker, bliver vred over at hun er i gang med at tage en uddannelse i Danmark. På baggrund af den dialogiske analyse kan dette tolkes som et udtryk for en social repræsentation af unge grønlændere i Danmark som nogen der tager afstand fra grønlandsk kultur og føler sig bedre end andre grønlændere. Resten af fortællingen kan opdeles i to sekvenser: 1) En kritik af at det ikke hjælper på måden grønlændere bliver opfattet på, når der er mange grønlændere der er fulde i gadebilledet (uddrag 2, linje 331) og 2) at Stine personligt synes, at disse oplevelser er 'trælse' og dermed forstås som noget der går hende på (uddrag 2, linje 339).

I Stines fortælling præsenteres forskellige karakterer som positioneres i forhold til hinanden: En grupperet social kategori af grønlændere med alkoholproblemer som både beskrives som gruppe og som enkeltstående individ i fortællingen og hende selv. Det grønlandske individ konstrueres som anonym. Stine positionerer i sin fortælling den sociale kategori af grønlændere der er "pissefulde" og "er flyttet til Danmark for at drikke" og den enkeltstående grønlænder som antagonist, på baggrund af, at de positionerer Stine som en, der tror, at hun er bedre end dem, fordi hun som ung grønlænder engagerer sig i en dansk uddannelse. Stine positionerer sig selv som protagonist i fortællingen, der distancerer sig fra hvordan de fulde grønlændere

positionerer hende. I følgende afsnit vil det blive uddybet, hvordan Stine navigerer i de tre identitetsdilemmaer, på baggrund af disse positioneringer.

Fordomme i egen kultur synes at være det centrale dilemma, der er indlejret i og er rammesættende for Stines fortælling. Dette demonstrerer Stines navigation i identitetsdilemmaet om lighed/forskellighed (Bamberg, 2011), idet hun positionerer sig selv som forskellig fra andre grønlændere, der drikker. Stine navigerer sin selvforståelse gennem sit tilhørsforhold til den sociale kategori der indbærer fulde grønlændere, som i sig selv er dilemmatisk for hende, da hun godt er klar over, at hun positioneres af andre som grønlænder med en tilhørende negativ social repræsentation omkring alkohol samtidig med at grønlandske alkoholikere er med til at opretholde denne social repræsentation af grønlændere som alkoholikere (uddrag 2, linje 331). Stine positionerer sig i sin fortælling som et individ med lav agens og som et passivt produkt af master narrativer, der bygger på sociale repræsentationer af hende som grønlænder set med både grønlandske og danske briller. Her kommer det til udtryk, hvordan Stine navigerer i identitetsdilemmaet om agens/passivitet. Hun udtaler, at det er 'træls' at opleve (uddrag 2, linje 339), men engagerer sig ikke i et forsøg på repositionering hvilket understreger kontinuiteten i situationen. Denne selvforståelse giver således udtryk for, hvordan Stine navigerer i identitetsdilemmaet om kontinuitet/diskontinuitet. Ønsket om ikke at blive positioneret i den sociale kategori med andre grønlændere som er alkoholikere er tydelig på baggrund af Stines frustration, men qua den lave agens som Stine tilskriver sig selv i sin fortælling opretholdes kontinuiteten i det tilgængelige master narrativ som beskriver grønlændere i Danmark som alkoholikere, hvilket har stor betydning for Stines identitet som ung grønlænder.

Ved at fortælle denne fortælling på dette tidspunkt i gruppediskussionen positionerer Stine sig selv over for de andre deltagere i gruppediskussionen som en, der tydeligt tager afstand fra denne negative sociale repræsentation af unge grønlændere, der tager en uddannelse i Danmark. Dette understøttes af Stines tydelige verbale, nonverbale og kropslige signaler hvor hun kigger rundt på gruppen imens hun rejser sig op og står med armene over kors samt lægger tryk på ordene "pissefulde", "drikke" og "træls". Stine bidrager således til konstruktionen af et svar på "Hvem er jeg"-spørgsmålet gennem sine kropslige praksisser. På baggrund af timingen af hvornår fortællingen fortælles og brug af kropssprog, kan Stines fortælling forstås som et forsøg på at indgå i forhandling med gruppen om samkonstruktion ved at instruere

gruppen til at bakke op om dette modnarrativ og positioneringerne som hun præsenterer i sin fortælling. Maui reagerer imidlertid på Stines fortælling ved at grine lavt, og forsøger at skjule det med sin hånd (uddrag 2, linje 340), hvilket indikerer en affektiv handling, hvor han ikke ønsker at det skal opfattes som respektløst af Stine eller gruppen. Da moderatoren spørger ind til hvorfor han griner, distancerer Maui sig fra Stines positionering, ved at udtale at man ikke bør tage det så seriøst (uddrag 2, linje 342-344), hvilket tager den alvor ud af samtalen, som Stine havde bygget op. Samtalen ender med, at Stine forlader lokalet. Stine havde forinden gruppediskussionen gik i gang fortalt, at hun skulle på arbejde på et tidspunkt, men ikke sagt hvornår. I situationen opleves det ikke, at hun går som en reaktion på Mauis respons, men det bør stadig nævnes, da det er et påfaldende tidspunkt, hun vælger at gå på. Uanset den bagvedliggende årsag til at Stine går, fremgår det tydeligt i uddraget, at Maui underminerer Stines historie ved at grine. Således positionerer Maui sig som en der har høj agens i gruppedynamikken, og kan dermed fremføre sine holdninger og samtidig være sikker på, at gruppen modtager disse.

På baggrund af de tidligere præsenterede sociale repræsentationer i den dialogiske analyse af gruppediskussionen, vil følgende analyseafsnit belyse, hvordan Stine konstruerer sin identitet i forhold til de hegemoniske repræsentationer og master narrativer, der kommer til udtryk i fortællingen. Det faktum at Stine distancerer sig selv fra den hegemoniske repræsentation af grønlandere som alkoholikere, men ikke selv præsenterer et modnarrativ i fortællingen, er udtryk for en vis kontinuitet i Stines identitet. Selvom Stine gerne vil inkorporere det, at hun er ved at tage en uddannelse i Danmark som en del af sit master narrativ, lykkes det ikke i ovenstående uddrag. Heraf kommer det til udtryk, hvordan det master narrativ, der er kulturelt tilgængeligt for Stine, er påvirket af den historiske relation mellem Danmark og Grønland, hvor dansk kultur anses som overlegen qua sin tidligere status som kolonimagt. Det vil sige, at selvom Stine ikke ukritisk accepterer det tilgængelige master narrativ efterlades hun i krydsfeltet mellem grønlandsk og dansk kultur, hvor hun ikke oplever at tilhøre nogen af de sociale kategorier til fulde, fordi hun ikke formår at skabe et modnarrativ.

3.2.3 Opsummering af fortællinger om fordomme

Elises fortælling om sin oplevelse af at blive opfattet anderledes end sin vietnamesiske kæreste af etniske danskere anses som hendes største kommunikative mål. I sin fortælling navigerer hun i dilemmaet om lighed/forskellighed, hvilket understøttes af

hendes forsøg på at genvinde agens ved at repositionerer sig som modig nok til at modsætte sig fordomsfulde jokes og positionere hegemoniske repræsentationer af grønlandere som forkerte. Forhandlingen mellem Stine og Elise samt deres individuelle fortællinger demonstrerer en fælles forståelse af kerneproblematikkerne i de hegemoniske repræsentationer af grønlandere. Elise indgår i en konstruktion af et modnarrativ til master narrativet, hvor hun distancerer sig fra og afviser positioneringen af grønlandere som alkoholikere, da denne er i konflikt med hendes selvforståelse og identitet. Fordi Stine ikke konstruerer et modnarrativ, efterlader det hende i krydsfeltet mellem grønlandsk og dansk kultur. Både Stine og Elises identitet defineres således af, at de konstruerer identiteter, der går ud over situationen og som beror på at de er anderledes end de grønlandere, som har problemer med alkohol. Det, der er den afgørende forskel på de to fortællinger er, hvordan de bagvedliggende sociale repræsentationer af dansk kultur som overlegen i forhold til grønlandsk kultur enten resulterer i en fastholdelse eller frigørelse fra de kulturelt tilgængelige master narrativer.

3.3 Fortællinger om tab af sprog

Et andet centralt tema i både gruppediskussionen og deltagerobservationen er tab af sprog, både dansk og grønlandsk. Dette analyseafsnit tager udgangspunkt i Uffes fortælling, som centrerer sig om hvordan han mistede sit grønlandske sprog, og at dette var den primære årsag til hvorfor han blev tilknyttet ASL. Fortællingen er delt op i to uddrag (uddrag 4 og 5), som analyseres i samspil med hinanden.

Den første del af Uffes fortælling opstår på baggrund af Ruts forklaring om hvordan ASL historisk set blev til det koncept, det er i dag (bilag 6, p. 3f, l. 87-110):

Uddrag 3: (bilag, 6, p. 4, l. 112-123).

112 Uffe: yes I have the / Det var på et tidspunkt inden jeg
 113 flyttede til Aalborg så (.) hvad hedder det (.) der var sådan
 114 (.) en event i det grønlandske hus jeg havde fundet sådan en
 115 dag en der tager billeder af Grønland og udstiller det (.) så
 116 før jeg snakkede med en af medarbejderne og nævnte jeg
 117 hende at jeg var ved at glemme mit grønlandsk fordi jeg (.)
 118 har boet så længe i Danmark (.) og så (.) og så samme
 119 samme dag har han den kontaktet Mike og mig og så få
 120 prøvet at finde ud af noget og få mit grønlandske tilbage
 121 [Uffe kigger på I]
 122 I: okay er det lykkes?
 123 Uffe: Ja det synes jeg [Uffe smiler]

Uffes kernefortælling er fremtrædende i linje 112-120, hvor han fortæller en medarbejder i DGH, at han har mistet sit grønlandske sprog og det er på baggrund heraf, at Uffe bliver sat i kontakt med Mike fra ASL i et forsøg på at få det tilbage. I forbindelse med kernefortællingen følger tre sekvenser: 1) Hvordan han allerede havde mistet sit sprog, inden han kom til Aalborg (uddrag 3, linje 112-113), 2) at han tog til et event i DGH (uddrag 3, linje 114-115) og 3) at det lykkedes ham at få sit sprog tilbage (uddrag 3, linje 122-123). Uffe nævner efter gruppediskussionen er slut, at kortspil var en af de ting som hjalp ham med at få sit grønlandske tilbage (bilag 4, dag 2, feltnote 14). Kortspillet han refererer til kaldes "Grønlandsk Olsen" og er et spil som er et familiespil som alle grønlændere kender (bilag 4, dag 1, feltnote 2).

I Uffes fortælling præsenteres tre individuelle karakterer som positioneres i forhold til hinanden jævnfør Bamberg (2011)s positioneringsniveau 1: Uffe selv, medarbejderen i DGH og Mike. Uffe positionerer sig selv som protagonist i fortællingen og en der har brug for hjælp hvorfor han opsøger hjælp et sted hvor der er andre grønlændere. Som følge heraf positioneres Mike som en der kan hjælpe grønlændere der har mistet sit grønlandske sprog (uddrag 3, linje 119-120), og medarbejderen på DGH fungerer som mediator der skaber forbindelse mellem Uffe og Mike (uddrag 3, linje 116-119). Senere i gruppediskussionen uddyber Uffe sin fortælling:

Uddrag 4: Bilag 6, p. 7, linje 268-282

268 Uffe: jeg synes det var sådan ret godt fordi (.) jeg fø / jeg
 269 følte ikke jeg (.) grønlandsk mere synes jeg ikke (.) fordi at
 270 jeg har også i starten sådan ved ikke hvad jeg skulle gøre (.)
 271 kunne slet ikke sige hvad siger man på grønlandsk mange
 272 gange men nu er det sådan ret bedre
 273 Stine: Vi snakkede også meget grønlandsk da du startede.
 274 Uffe: mmm ja
 275 Rut: hvad med det der i forhold øh (.) til det der bliver
 276 spurgt om sådan at høre til i en gruppe? Har det betydet
 277 noget for din tilhørs (.) øhm (.) fornemmelse at du nu også
 278 mestrer det grønlandske igen?
 279 Uffe: Ja fordi (utydeligt) det er nok fordi sådan jeg har
 280 svært ved at få (.) få nye venner og sådan bekendte (.)
 281 selvom jeg går til mange venner så det sådan svært sådan
 282 (.) få (.) faste venner (.) men her der har det hjulpet.

I uddrag 4 præsenterer Uffe en ny karakter i sin fortælling, nemlig den sociale gruppering af 'venner og bekendte' som er blevet til faste venner. Samspillet mellem uddrag 3 og uddrag 4 indrammer Uffes fortælling og dertilhørende karakterer. Uffe positioneres stadig som protagonist i fortællingen, der har brug for hjælp og ikke føler sig som en grønlænder qua sit manglende grønlandske sprog, mens det denne gang er de faste venner, der positioneres som nogen, der hjælper ham med at få sit grønlandske tilbage og dermed få flere 'faste venner' (uddrag 4, l. 279-282). Følgende afsnit uddyber ovenstående analyse ved at belyse, hvordan Uffe i sin fortælling navigerer igennem Bamberg (2011)s tre dilemmaer om identitetsområdet.

At genfinde sit grønlandske sprog synes at være det centrale dilemma, der er rammesættende for Uffes fortælling. Uffe giver i sin fortælling udtryk for en følelse af diskontinuitet ved at angive, at han ikke følte sig grønlandsk, da han havde problemer med at tale det grønlandske sprog (uddrag 4, l. 268-270). Uffe positionerer sig selv på baggrund af særligt én forandrende begivenhed, nemlig sit første besøg i DGH, som tydeliggør kontrasten mellem hans tidligere og nuværende kulturelle identitetsforståelse som grønlænder. Dette reflekterer, hvordan Uffe navigerer i identitetsdilemmaet om kontinuitet/diskontinuitet, hvor Uffe oplever at det er vanskeligt at opretholde kontinuitet i sin kulturelle identitet grundet tab af sproglige kundskaber. Da Uffe beskriver sin tidligere oplevelse af ikke at være grønlandsk qua sine manglende sproglige evner, fortæller han om det i datid. Da han fortæller at han siden da har han fået sit grønlandske sprog igen, og dette har betydet meget for hans

tilhørsfornemmelse, (uddrag 4) skifter han derimod til nutid hvilket understreger at der er tale om en forandringsproces. Uffes beskrivelse af den usikkerhed, han oplevede tidligere i forhold til at tale grønlandsk, understreger de udfordringer, han oplevede i sit forsøg på at opretholde kontinuitet i sin kulturelle identitet. Denne ambivalens som Uffe oplever i forhold til sin selvforståelse afspejler, hvordan han samtidigt navigerer i identitetsdilemmaet om lighed/forskellighed. På den ene side, er han et individ med grønlandsk baggrund, hvorfor han har en forståelse af sig selv som grønlænder. På den anden side, qua sine manglende sproglige evner, har Uffe en forståelse af sig selv som en grønlænder, der ikke er grønlandsk nok. Ved at navigere i dette dilemma oplever Uffe at det har en negativ indflydelse på hans sociale relationer og tilhørsfornemmelse (uddrag 4, l. 280). Uffe navigerer altså både i identitetsdilemmaet om kontinuitet/diskontinuitet som har stor betydning for hvordan Uffe oplever en følelse af sammenhæng i sin identitet og identitetsdilemmaet om lighed/forskellighed i forhold til den ambivalens som skabes på baggrund af tab af sprog. Det sidste dilemma om agens/passivitet kommer til udtryk i Uffes fortælling da han beskriver hvordan han i starten *“...har svært ved at få (.) nye venner og sådan bekendte...”* (uddrag 4, l. 280-281) kan det tolkes som et udtryk for hvordan han indledningsvist positionerer sig selv som et individ med lav agens. Denne handling giver Uffe mulighed for at genvinde sin agens senere i fortællingen, som han gør ved at beskrive hvordan det har hjulpet at være i ASL, og hvordan han nu har faste venner (uddrag 4, l. 282). Dette leder analysen videre til hvordan Uffe i situationen positioneres af og positionerer sig selv i forhold til de andre deltagere i gruppediskussionen, som er de faste venner, han beskriver i sin fortælling, jævnfør Bambergs positioneringsniveau 2.

Uffes fortælling positionerer ham som en i gruppen, der har genvundet sin grønlandske identitet. I første omgang er fortællingen et resultat af moderatorens spørgsmål om hvordan det blev til, at deltagerne i gruppediskussionen startede i ASL (bilag 6, p. 2, l. 20). Uffe besvarer spørgsmålet ved at engagere sig i en fortælling som harmonerer med den måde, det første spørgsmål stilles af moderatoren, som netop lægger op til et narrativt orienteret svar. Anden del af Uffes fortælling opstår som en effekt af at Rut spørger ind til hvordan han oplevede at blive tilknyttet ASL og ikke kunne grønlandsk som de andre unge (bilag 6, p. 7, linje 262-267). Uffe rammesætter sin fortælling ved at lægge ud med *“Det var på et tidspunkt inden jeg flyttede til Aalborg...”* (uddrag 3, l. 112-113). Ved at gøre dette formår Uffe at gøre noget der er sket *‘på et tidspunkt’* relevant her og nu i gruppediskussionen. Således skaber han en

forventning blandt deltagerne om, at der følger en fortælling om en begivenhed, og sikrer sig på den måde deltagernes opmærksomhed. Uffe fortæller først de indledende træk i fortællingen, og stopper så sin fortælling brat (uddrag 3, l. 120). Ved blot at smile og svare 'ja' til moderatorens spørgsmål om, hvorvidt det lykkedes at få sit sprog tilbage eller ej (uddrag 3, l. 123), afslører Uffe, at fortællingen har en positiv slutning, og at der er mere til historien. Ved at engagere sig i denne måde at fortælle på, på det tidspunkt som han gør, skaber han nysgerrighed blandt de andre deltagere i gruppediskussionen, som resulterer i, at Rut senere i samtalen spørger ind til Uffes fortælling ved at indlede med "*Jeg bliver lige nysgerrig Uffe...*" (bilag 6, p. 7, l. 262). Uffe anvender altså en tredelt kanonisk struktur i sin fortælling, hvor han først præsenterer den indledende del, hvorefter deltagerne i gruppediskussionen efterspørger at høre resten af fortællingen som resulterer i at Uffe til sidst fortæller den del af fortællingen som mangler. Uffes interaktive handlinger illustrerer, hvordan det ikke nødvendigvis er fortællingens indhold der er afgørende for hvornår en fortælling er relevant i samtalen, men at en fortællings kvalitet og relevans netop er noget der opnås i interaktion blandt deltagerne i gruppediskussionen. Opsummeret kan Uffes interaktive handlinger på dette tidspunkt i gruppediskussionen tolkes som en måde hvor han både positionerer sig selv og positioneres af Rut som en der har noget på hjerte inden for et specifikt område. Uffe positioneres derudover som et unikt individ af Rut, men også anderledes i forhold til de andre deltagere i samtalen som understøttes af Stines bemærkning om, at de snakkede meget grønlandsk sammen med ham da Uffe startede i ASL (uddrag 4, l. 273). Dette demonstrerer hvordan Stine i situationen positionerer sig selv som en af de unge i ASL, der kan grønlandsk og har hjulpet Uffe med at genlære sit grønlandske sprog. Stines udtalelse har en dobbeltfunktion i og med at den udover at positionere hende selv som hjælper i situationen, bidrager til at invitere Uffe til at fortsætte sin fortælling. Denne invitation forstærkes af, at Rut herefter indgår i forhandling med Uffe om forståelsen af, hvad det at genvinde sit grønlandske sprog har betydet for Uffe og hans oplevelse af at være tilknyttet ASL (uddrag 4, l. 275-278). Da Rut spørger direkte ind til Uffes oplevelse, positionerer hun ham i en ekspertrolle. Måden hvorpå Uffe positioneres af andre og positionerer sig selv i forhold til relevante master narrativer og sociale repræsentationer har stor betydning for Uffes identitetskonstruktion i situationen, hvilket leder analysen videre til Bambergs positioneringsniveau 3.

Uffes fortællinger giver et indblik ind i to master narrativer der cirkulerer blandt unge grønlandere i ASL, som begge baseres på, at deres grønlandske identitet er dybt indlejret i det grønlandske sprog. Det ene master narrativ præsenteres i Uffes beskrivelse af hvordan det at miste sit grønlandske sprog positionerede ham som 'ikke grønlander', mens det andet master narrativ repræsenteres af Uffes fortælling om hvordan det at genlære sit grønlandske sprog skabte grobunden for en stærkere identitet som grønlander ved at finde faste venner i sine relationer til de andre unge grønlandere i ASL. Som det fremgår af ovenstående analyse, er identitet og sprog tæt forbundet og en stor del af Uffes identitetskonstruktionsproces, men igennem kortspillet formåede Uffe at opretholde sin tilhørsfølelse til sin grønlandske identitet selvom han ikke talte grønlandsk i en periode. Uffes navigation mellem disse to fortællinger om at være grønlander eller 'ikke grønlander' kan altså tolkes som en indgangsvinkel til to forskellige master narrativer, der repræsenterer to forskellige og konkurrerende positioneringer i grønlandsk kultur. Måden hvorpå Uffe praktiserer og forhandler sin selvforståelse igennem fortællingerne og ved brugen af kortspil i forhold til disse master narrativer samt de interaktionelle aspekter af gruppediskussionen, giver et unikt indblik i Uffes identitetskonstruktion af sig selv som et individ, der har genlært grønlandsk og dermed genfundet sin grønlandske identitet.

3.3.1 Opsummering af fortællinger om tab af sprog

Det kommunikative mål i Uffes fortælling er at illustrere, hvor stor betydning det grønlandske sprog har for hans identitetskonstruktion. I sin fortælling positionerer Uffe sig på baggrund af særligt én forandrende begivenhed, nemlig sit første besøg i DGH. Uffes tab af sit grønlandske sprog gør, at han oplever vanskeligheder ved at opretholde kontinuiteten i sin identitet, hvilket resulterer i at han indledningsvist i sin fortælling positionerer sig selv som et individ med lav agens, der ikke føler sig grønlandsk. I denne sammenhæng beskriver Uffe, hvordan han holder særligt godt fast i kortspillet "Grønlandsk Olsen", da dette er en måde hvorpå han fastholder sin grønlandske kultur og opretholder sine grønlandske relationer. Denne diskontinuitet i Uffes identitet gør, at han føler sig anderledes end andre grønlandere og dermed ikke grønlandsk. Vendepunktet i Uffes fortælling sker på baggrund af at han genlærer grønlandsk og på baggrund heraf positionerer sig selv som et individ med høj agens med faste relationer til andre grønlandere. Dette illustrerer det transformative aspekt af Uffes identitet, hvor han i stedet for at have et negativt master narrativ qua sit

tabte grønlandske sprog, nu har et positivt master narrativ hvor han er unik fordi har genlært sit grønlandske sprog og dermed genfundet sin grønlandske identitet.

3.4 Fortællinger om at være ung grønlænder i Danmark

Et centralt omdrejningspunkt for gruppediskussionen er at være en del af et bredt netværk, hvilket afspejler fællesskabets betydning for deltagernes identitet og selvopfattelse. Et af de temaer som er definerende for gruppediskussionen i denne sammenhæng, er fællesskabet blandt unge grønlændere i ASL. Nærværende analyseafsnit afgrænser sig til at fokusere på de processer der ligger bag Mauis identitetskonstruktion, da han er den af deltagerne som er mest fremtrædende i diskussionen om at være ung grønlænder i Danmark. Samspillet mellem uddrag fra gruppediskussionen og feltnoter skaber en sammenhængende fortælling som danner rammen for Mauis fortælling og dermed grundlaget for følgende analyse.

På baggrund af den dialogiske analyse er det tydeligt, at et bredt netværk er afgørende for deltagernes sociale repræsentation af at være unge grønlændere. I Mauis tilfælde er dette allerede relevant i forhold til hvordan han blev tilknyttet ASL, som er noget af det første han fortæller om: *“Det var faktisk gennem en ven jeg lærte stedet at kende (.) øh Kasper så (.) Han begyndte at trække mig med på et tidspunkt så (.) kunne godt lide at være hernede (2) eller i hvert fald være en del af samfundet så (.) det blev bare hyggeligt...”* (bilag 6, Maui, p. 2, l. 29-32). Denne udtalelse følges op på af Rut, som bidrager med mere information om hvordan Maui blev tilknyttet ASL: *“Ja du var med i lang tid bare som frivillig er det ikke rigtigt?”* (bilag 6, Rut, p. 2, l. 35-36). Maui er altså blevet bekendt med ASL gennem en ven, og begyndte som frivillig, før han senere selv blev en del af det “hyggelige fællesskab” i ASL. Selvom Maui godt kan lide at være en del af “samfundet” i ASL, så forbinder han ikke fællesskabsfølelsen med deres fælles grønlandske sprog. Dette kommer særligt til udtryk i følgende uddrag, hvor Maui joker med, at han er ved at glemme dansk:

Uddrag 5: (Bilag 6, p. 6, l. 233-243)

233 | Maui: Jeg er ved at glemme dansk [Maui smiler]
 234 | I: du er ved at glemme dansk?
 235 | Benjamin: *Griner*
 236 | Maui: Ja (.) Det (.) stille og roligt (.) Ej (.) Jo ja vi snakkede
 237 | lidt blandet engang i mellem øh men (.) ja
 238 | I: men mest grønlandsk?
 239 | Maui: Ja
 240 | I: og får det dig til at føle dig mere som en del af et
 241 | fællesskab?
 242 | Maui: hmmm naaaaj ikke nødvendigvis [Maui kigger ned
 243 | i bordet]

Maui's svar på spørgsmålet opstår i kølvandet på Uffes fortælling om at genfinde sin grønlandske identitet i ovenstående analyse. Herefter følger en diskussion om deltagernes oplevelse af at være grønlandere i Aalborg og Danmark. Denne diskussion indgår i følgende uddrag:

Uddrag 6: (Bilag 6, p. 9, ll. 368-389)

368 | I: Okay (.) hvad tænker du på når jeg siger grønlander i
 369 | Aalborg? Eller grønlander i Danmark faktisk
 370 | Maui: Tænker faktisk ikke på noget det øh (.) sådan
 371 | normalt for mig (.) det er nok også pga. jeg er født og
 372 | opvokset her (.) øh (.) så (.) ja
 373 | Elise: Du født og opvokset her?
 374 | Maui: Ja (.) eller i Næstved øhm
 375 | I: Så for dig er grønlander i Danmark en naturlig ting?
 376 | Maui: Ja
 377 | I: er der andre der har det på den måde? At være
 378 | grønlander i Danmark er en naturlig ting
 379 | Benjamin: ja hvis man har boet her i lang tid tror jeg (.) ja
 380 | I: Nu sidder I jo alle sammen her fordi I er unge
 381 | grønlandere (.) hvordan er det at være ung grønlander her i
 382 | Aalborg?
 383 | Maui: Som alle generelt unge (.) mennesker der i Danmark
 384 | måske også Grønland altså de er jo meget (.) vi lever (.)
 385 | stort set det samme liv altså (.) det er bare lidt (.)
 386 | anderledes.
 387 | Robert: Nogen gange er man her og nogle gange er man på
 388 | Grønland
 389 | Benjamin: Ja præcis så ret normalt vil jeg sige

Uddrag 6 illustrerer, hvordan Maui oplever, at det er normalt at være grønlander i Danmark, fordi han er født og opvokset her. Det er interessant i denne sammenhæng

at nævne, at data fra deltagerobservationen indikerer, at selvom Maui er født i Danmark, så har han brugt en stor del af sin barndom og ungdom på Grønland: *“Maui fortæller at han er født i Danmark, men flyttede til Grønland, da han ikke var særlig gammel. Så boede de der i nogle år, før de flyttede tilbage til Danmark igen, da Maui var teenager”* (bilag 4, dag 3, feltnote 19). Selvom Maui ikke er født på Grønland, så har han stadig brugt en stor del af sin barndom der, og har også en far og flere halvsøskende der stadig bor på Grønland, som han ser, når han er der (bilag 6, Maui, p. 10, ll. 411-414). Fællesskabsfølelsen som Maui beskriver at han godt kan lide, skyldes altså ikke nødvendigvis et fælles grønlandsk sprog, men i højere grad at have boet i Danmark længe, og have en social repræsentation af, at det er normalt at være grønlænder i Danmark. Her lægger Maui særligt vægt på, at unge grønlændere og unge danskere lever næsten det samme liv selvom det er anderledes.

I sin fortælling præsenterer Maui forskellige karakterer, nemlig: sig selv, sin ven Kasper, unge mennesker i Danmark og unge grønlændere. Maui positionerer sig selv som ens i forhold til andre unge i Danmark og Grønland (uddrag 6, ll. 383-386), og som en, der er en del af “samfundet” og “fællesskabet”. Kaspers ven positioneres som mediator, der har skabt en forbindelse mellem Maui og ASL (bilag 6, Maui, p. 2, l. 29-32). Omdrejningspunktet i Mauis fortælling om at være ung grønlænder i Danmark er altså at være en del af et fællesskab. Fællesskabsfølelsen er dog forbundet med en vis ambivalens, som kommer til udtryk ved at Maui både beskriver sig selv som grønlænder, men flere gange distancerer sig selv fra eller helt negligerer grønlandske værdier, i forbindelse med sprog og opvækst (uddrag 5, l. 233; bilag 4, dag 3, feltnote 19). Mauis bevægelse mellem disse to positioner illustrerer, hvordan han navigerer i identitetsdilemmaet om lighed/forskellighed. På den ene side præsenterer Maui en lighed mellem dansk og grønlandsk kultur ved at beskrive sammenhængen mellem sig selv og de to sociale kategorier som “normal”, men samtidig understreger han, at måden hvorpå unge danskere og unge grønlændere lever deres liv er forskellige fra hinanden (uddrag 6, ll. 384-386). På trods af denne ambivalens, som kommer til udtryk i Mauis navigation i identitetsdilemmaet om lighed/forskellighed, fastholder han igennem sin fortælling en positionering af sig selv som ung i Danmark, hvilket understreger kontinuiteten i hans identitet. Diskontinuiteten i Mauis identitet omfatter tilknytningen til ASL, som bringer ham tættere på den grønlandske kultur, samtidig med at han i sin fortælling ikke tildeler

særlig stor betydning til hverken grønlandske eller danske værdier. Dette indikerer hvordan Maui ikke anser sig selv som blot et produkt af eksisterende master narrativer eller hegemoniske repræsentationer, men i stedet positionerer sig selv som et individ med høj agens der har succes med at positionere sig selv på baggrund af den sociale kategori: ung i Danmark, frem for på baggrund af en kulturel kategorisering. Dette leder analysen videre til Bambergs positioneringsniveau 2, hvor følgende analyseafsnit belyser hvordan Maui positioneres af andre og positionerer sig selv i forhold til de andre deltagere i gruppediskussionen.

Mauis positionering af sig selv og de andre deltagere som ens i forhold til danske unge understøttes verbalt af Robert og Benjamin, som udtaler at det er normalt at unge i Danmark bevæger sig mellem dansk og grønlandsk kultur, hvorfor grønlandske unge derfor ikke lever et anderledes liv end andre unge i Danmark. Maui formår gennem sine kropslige og verbale udtryk at skabe en position i forhold til de andre deltagere, hvor han enten kan afbryde ved at grine (uddrag 2, l. 340), erklære sig direkte uenig (uddrag 2, l. 343f) eller joke med de spørgsmål som stilles af moderatoren (uddrag 5, l. 333). Denne positionering giver også Maui en særlig mulighed for at positionere sig anderledes end de andre deltagere i forhold til hegemoniske repræsentationer af grønlændere. Dette vil blive uddybet i følgende afsnit i forhold til Bambergs positioneringsniveau 3.

På baggrund af den dialogiske analyse illustreres det, at der eksisterer en hegemonisk repræsentation blandt grønlændere, der bygger på at unge grønlændere, der engagerer sig i dansk kultur, ikke er rigtige grønlændere. Dette kan derfor forstås som et master narrativ, der er kulturelt tilgængeligt blandt deltagerne i gruppediskussionen qua deres grønlandske baggrund. Mauis fortælling om at være ung i Danmark afspejler hvordan han konstruerer et modnarrativ til dette master narrativ, eftersom han flere gange præsenterer en distinktion mellem sig selv og grønlandsk kultur både direkte og indirekte. Når Maui anerkender, at der eksisterer forskelle mellem de to kulturer, men tildeler ikke disse forskelle særlig stor betydning for sin positionering som ung i Danmark, tydeliggør dette Mauis holdning om, at der eksisterer en bro mellem de to kulturer, men at hans forståelse af sig selv som grønlænder ikke er afgørende for hans positionering som ung i Danmark. Maui positionerer sig altså bevidst et sted mellem de hegemoniske repræsentationer, der følger med de kulturelle kategoriseringer, hvilket kan tolkes som en polemisk social repræsentation i form af et modnarrativ.

3.4.1 Opsummering af fortællinger om at være ung grønlander i Danmark

Det kommunikative mål i Mauis fortælling er at illustrere, at selvom der er forskel på at være ung dansker eller ung grønlander i Danmark lever de stort set de samme liv, hvilket kan tolkes som en kritik af de hegemoniske repræsentationer af de kulturelle kategorier. Maui positionerer sig i forhold til de deltagere i gruppediskussionen, hvor han kan tillade sig at have en radikal holdning til at være ung grønlander i Danmark og præsentere et modnarrativ i form af en polemisk repræsentation af at være ung grønlander i Danmark. I Mauis fortælling kommer det til udtryk, at et bredt fællesskab er afgørende for hans sociale repræsentation af at være ung grønlander, selvom det er forbundet med ambivalens hvilket illustrerer hans navigation i dilemmaet om kontinuitet og diskontinuitet i sin identitetskonstruktion. Kontinuiteten i Mauis identitet fremgår på baggrund af hvordan han fastholder sin position som ung i Danmark, og dermed illustrerer høj agens, mens diskontinuiteten tydeliggøres når han distancerer sig selv fra grønlandske værdier.

4.0 Diskussion

At forstå IGT i en kulturel kontekst er blevet et mere centralt fokus i traumelitteraturen de seneste år. Nærværende speciale har til formål at bidrage til og styrke litteraturen om IGTs rolle i forhold til identitetskonstruktionen hos unge, voksne grønlandere, ved at undersøge mekanismerne bag IGT og hvordan disse kommer til udtryk hos unge, voksne grønlandere. Undersøgelsen bidrager med empirisk funderet viden om hvordan grønlandere positionerer sig og positioneres af andre i forhold til hegemoniske repræsentationer og master narrativer forbundet med relationen mellem Danmark og Grønland. Undersøgelsen er baseret på følgende forskningsspørgsmål:

Hvordan kommer intergenerationelle traumer til udtryk i narrativerne hos unge, voksne grønlandere i Arctic Street Lab Aalborg?

Resultaterne af undersøgelsen viser, at unge grønlændere ofte møder hegemoniske repræsentationer i form af fordomme og kulturelt tilgængelige master narrativer som de oplever at det forventes de konstruerer deres narrativer og identiteter på baggrund af. Disse fordomme opstår blandt andet på baggrund af tab af kultur i form af sprog og relationer, engagement i en anden kultur end ens egen samt internaliseret undertrykkelse. Hegemoniske repræsentationer er altså en måde hvorpå unge grønlænderes master narrativer tydeliggøres. Deltagerne møder ikke kun fordomme fra andre kulturer, men også fra andre grønlændere, hvorfor individer fra begge kulturer positioneres som antagonister i deltagernes fortællinger. Fordomme transformeres således ind i deltagernes kontekstuelle forståelse af hvordan de forstår og positionerer sig selv som unge grønlændere i Danmark. I nogle tilfælde fører modsatrettede konceptualiseringer af fordomme blandt deltagerne til konfliktfyldte, forhandlingsprægede diskussioner. Resultaterne af disse oplevelser er dokumenteret i form af personlige og relationelle konsekvenser som for eksempel problemer i forhold til mental sundhed, dysfunktionelle familiære relationer og ambivalens i forhold til potentielle fremtidige identiteter. Resultaterne illustrerer altså hvordan master narrativer overføres fra en generation af grønlændere til den næste via hegemoniske repræsentationer af danskere og grønlændere og at dette i høj grad har indflydelse på unge grønlænderes identitetskonstruktion. Disse bagvedliggende strukturer og konstruktionsprocesser eksemplificeres blandt andet når deltagerne fortæller om oplevelser, der bidrager til følelser af ikke at være grønlandske nok, ikke at høre til på baggrund af manglende tilhørsforhold og i det hele taget at befinde sig i et krydsfelt mellem to konkurrerende master narrativer. I nogle tilfælde internaliserer unge grønlændere disse master narrativer, hvilket resulterer i en følelse af nedsat agens samt ambivalente selvforståelser af potentielle fremtidige identiteter. Dette skaber en diskontinuitet i deres "hvem er jeg"-følelse. Nogle af deltagerne formår at modsætte sig master narrativer og hegemoniske repræsentationer, og konstruerer modnarrativer på baggrund af førnævnte forhandlingsprocesser. Disse modnarrativer kan forstås som en måde at genvinde og fastholde en kulturel identitet, hvor det at distancere sig fra at blive positioneret på baggrund af kulturelt tilgængelige master narrativer udfordrer den hegemoniske repræsentation af relationen mellem Danmark og Grønland. Uffe og Stine illustrerer, hvordan unge grønlændere i nogle situationer modvilligt tilslutter sig de velkendte, kulturelt tilgængelige master narrativer, hvorimod Elise og Maui er eksempler på det modsatte. Uanset om deltagerne påtager

sig eller distancerer sig fra de kulturelt tilgængelige master narrativer, involverer processen en konstruktion af konkurrerende fremtidige identiteter.

Analyseresultaterne giver i denne sammenhæng et indblik i hvordan nogle af deltagerne på den ene side forsøger at beholde og beskytte deres grønlandske kulturelle identitet for at indgå i et fællesskab, og på den anden side adopterer uddannelsesmæssige og dannelsesmæssige muligheder uden for deres oprindelige kulturelle kontekst. At navigere i disse dilemmaer i disse identitetsområder er udfordrende for unge grønlænderes oplevelse af kontinuitet og agens samt deres fornemmelse af hvem de er.

Ovenstående resultater synes på mange områder at stemme overens med og understøtte aktuel litteratur og forskning i IGT i en grønlandsk kontekst (se afsnit 1.1.3). I følgende afsnit præsenteres en diskussion af, hvordan ovenstående resultater bidrager til forskning på området.

4.1 Undersøgelsens bidrag til eksisterende forskning

Resultaterne i nærværende speciale tyder på, IGT manifesteres gennem sociale repræsentationer og master narrativer. Hermed understøttes den teoretiske forståelse af, at IGT i grønlandsk kultur manifesteres gennem udfordringer for yngre generationer selvom de ikke har været direkte eksponerede for traumatiske begivenheder i forbindelse med kolonialisme (Bombay et al., 2009). Et andet resultat i undersøgelsen som stemmer overens med eksisterende forskning, er i forhold til tavshedskulturen og de fordomme, der eksisterer omkring relationen mellem Danmark og Grønland. Denne tavshedskultur er undersøgt af flere studier (Bagge & Berliner, 2021; Jones et al., 2017) og fremhæves blandt andet i sammenhæng med internaliserede problemer, som kommer til udtryk i form af ensomhed. Disse studier understøttes af resultaterne i nærværende speciale, der netop afslører et behov for fællesskab blandt deltagerne. Uanset om de unge grønlænderes identitetskonstruktion beror på hegemoniske repræsentationer eller modnarrativer, afhænger konstruktionen af disse narrativer opbakning fra fællesskabet. Berliner et al. (2017) lægger i deres undersøgelse særligt vægt på, at social resiliens netop fordrer fælles oplevelser med nærhed og tæthed samt at forholde sig til sine relationer for at skabe tryghed og forståelse omkring dem. Resultaterne i nærværende speciale understreger de unge grønlænderes evne til at tale om deres konfliktfyldte relationer samt at indgå i et fællesskab sammen med andre unge tilknyttet ASL, hvilket kan forstås som et udtryk

for social resiliens. Dette fund understøtter altså eksisterende forskning der netop argumenterer for, at tilstedeværelsen af social resiliens primært skyldes, at de unge har adgang til gode, støttende sociale relationer (Trøndheim & Berliner, 2017; Berliner et al., 2017). I forhold til fordomme omkring relationen mellem Danmark og Grønland, er det interessant hvordan resultaterne i analysen belyser en modsatrettethed i de potentielle fremtidige identiteter som manifesteres i diskussioner om fordommes signifikans. Dette fund stemmer overens med det som Smelser (2004) definerer som ambivalens der opstår på et sociokulturelt niveau på baggrund af kampen om symbolsk signifikans af et traume. Resultaterne i nærværende speciale tyder på, at det er signifikansen som tildeles en bestemt fordom, der afgør, hvorvidt fordomme får betydning for unge grønlænderes identitetskonstruktion, men ikke på hvilken måde den får betydning. Der er nemlig markant forskel på hvilke fordomme deltagerne anser som signifikante. Resultatet kan forstås i lyset af Smelser (2004)s beskrivelse hvordan der ofte i tilfælde af IGT skiftes mellem tendensen til undgåelse og tiltrækning hos individer og grupper, som manifesteres i en konflikt. Således bidrager nærværende speciale med et empirisk grundlag for forståelsen af denne teoretiske indfaldsvinkel til IGT set fra et grønlandsk perspektiv.

Forudgående forskning indikerer, at tab af kultur skaber en følelse af anhedoni blandt grønlændere (Jones et al., 2017; Hansen 2022). Andet litteratur fremhæver i denne sammenhæng, at der blandt grønlændere er en overbevisning der siger, at for at være berettiget til at praktisere grønlandsk kultur må individet have et stærkt tilhørsforhold til Grønland, for eksempel ved at tale grønlandsk eller være født og opvokset i Grønland (Hansen, 2022; Rud, 2017). Disse studier understøttes af resultaterne i nærværende undersøgelse, hvor tab af sprog og tab af grønlandske relationer udgør centrale temaer i de unge grønlænderes narrativer. Resultaterne i nærværende speciale understøtter den eksisterende viden om, at en stor del af unge grønlænderes identitetskonstruktion afhænger af en form for tilhørsfølelse til grønlandsk kultur. Nærværende speciale bidrager imidlertid med ny empirisk viden i denne sammenhæng med resultater, der indikerer, at unge grønlændere i samme grad forsøger at navigere i deres tilhørsforhold til dansk kultur. Dette gør, at de risikerer at ende i et krydsfelt mellem de to kulturer, hvor de ikke passer ind i de hegemoniske repræsentationer, der er forankret i nogle af de kulturelle kategoriseringer. Det kan argumenteres for, at det er dette krydsfelt der udgør anhedoni for de unge grønlændere i dag, i modsætning til tidligere forskning der beretter, at det er manglende

tilhørsforhold til en grønlandsk identitet der skaber en følelse af anhedoni (Jones et al., 2017; Bjerregaard & Lynge, 2021; Larissa Bolliger og Gabriel Gulis, 2018; Hansen, 2022). At befinde sig i krydsfeltet mellem grønlandsk og dansk kultur fører altså ofte til stærkt ubehag blandt unge grønlændere, hvilket kan være en forklaringsfaktor for behovet for fællesskabsfølelse.

Få empiriske kvalitative studier, der undersøger mentalt helbred hos unge grønlændere, formår at anerkende den historiske relation mellem Danmark og Grønland. Nærværende speciale demonstrerer i denne sammenhæng ny empirisk viden om, hvordan IGT kan forstås i lyset af intra- og interkulturelle relationer. Denne nye viden kan vise sig at være nyttig i forståelsen af andre aktuelle sociale problematikker for unge grønlændere, for eksempel i forhold til misbrug, vold i familien og frafald i uddannelse. Dette kan bidrage til fremtidig interventionsforskning, som er nødvendig for at forbedre forebyggende arbejde og ultimativt redde liv. Et overraskende fund i denne sammenhæng, som ikke belyses i forudgående forskning, er, at de unge grønlændere i højere grad giver udtryk for deres emotioner i uformelle samtaler, end de gør i mere formelle snakke. Der er altså forskel på, hvilke kontekster, de unge grønlændere føler sig komfortable til at reflektere over deres egen identitet og egne udfordringer. Dette er modstridende med forudgående empirisk og teoretisk forskning, hvor det argumenteres for, at vestligt orienterede praksisser som for eksempel selvrefleksion omkring egne emotioner har en stemmeberøvende effekt i forhold til aboriginske kulturer, og at unge grønlændere derfor kan have svært ved at udtrykke sig verbalt omkring sociale problemstillinger (Bagge & Berliner, 2021; Berliner et al., 2017; Maxwell, 2014). Resultaterne i nærværende undersøgelse tyder på, at der ikke nødvendigvis blandt unge grønlændere i dag eksisterer samme verbale udfordringer som hos tidligere grønlandske generationer. I forskningssammenhænge må fokus derfor være på at praktisere refleksivitet, hvor forskerens oplevelser kan bringes i spil i situationen, så der er mulighed for at skabe en dialogisk relation til deltagerne. Dette er noget der bør tages højde for i fremtidig forskning, som uddybes i diskussionens afsnit 4.2. Eksisterende forskning tildeler fjernelen af grønlandsk kultur en massiv rolle i forhold til IGT (Jones et al., 2017; Bjerregaard & Lynge, 2021; Waldram, 2004; Rud, 2017), hvorfor det synes essentielt at inkorporere elementer af traditionel grønlandsk kultur i healende praksisser, ved at udvikle kultursensitive terapier. Tukkumeq Jensen Hansen (2022) argumenterer for at det er nødvendigt at aspirere mod grønlandsk kulturel revitalisering hvor grønlandske traditionelle healingsmetoder

fremhæves og erstatter den hegemoniske tilgang til postkoloniale terapier baseret på vestligt orienterede koncepter. Dette erklærer Bagge & Berliner (2021) sig enige i, men anerkender et behov for at kombinere moderne terapier som for eksempel psykoterapi med traditionelle grønlandske praksisser. Andre studier viser i denne sammenhæng, at det er frugtbart at aspirere mod anerkendelse, respekt og samarbejde gennem fælles aktiviteter og åbne samtaler blandt unge grønlændere om de problematikker som unge grønlandske individer møder i dag (Trøndheim & Berliner, 2017). Min oplevelse som forsker i nærværende undersøgelse er, at der eksisterer en stor interesse blandt de unge grønlændere i forhold til at fortælle om deres holdninger, især i samtaler hvor jeg deler mine egne erfaringer. Dette understøttes af resultaterne i nærværende undersøgelse, som illustrerer et behov for fællesskab og fælles aktiviteter, som led i navigationsprocessen mellem forskellige identitetsdilemmaer. Disse resultater er i overensstemmelse med eksisterende forskning, da de indikerer, at åben kommunikation som baseres på gensidig respekt og anerkendelse er særligt relevant i de unge grønlænderes identitetskonstruktion og dermed healingsproces. Dog viser ovenstående analyse et behov for at anerkende den historiske relation mellem Danmark og Grønland, for at opnå en tilfredsstillende forståelse af hvordan IGT kommer til udtryk i unge grønlænderes narrativer i dag. Dette resultat bidrager med empirisk viden til eksisterende teoretisk forskning, der argumenterer for, at det strukturelle aspekt af IGTs effekt på unge grønlænderes identitetskonstruktion og healingsproces ikke bør underkendes (Kirmayer et al., 2014).

4.2. Undersøgelsens begrænsninger og forslag til fremtidig forskning

Nærværende speciale er afgrænset til et kulturpsykologisk studie af eksplorativ karakter, baseret på deltagerobservation og en gruppediskussion. På baggrund af tidsmæssige begrænsninger, blev deltagerne ikke screenet for homogenitet forud for undersøgelsen men som nævnt tidligere i metodeafsnit 2.2. viste det sig, at deltagerne alligevel er en homogen gruppe i forhold til etnicitet, alder, klasse og bopæl. En anden mulig konsekvens af den tidsmæssige begrænsning ses i forhold til dataindsamlingen, hvor der er blevet indsamlet empiri i forbindelse med en mindre deltagerobservation og en enkelt gruppediskussion. Denne dataindsamlingsproces lægger grundstenene for at tilføje et longitudinelt aspekt til undersøgelsen i forbindelse med fremtidig forskning. Ved at inddrage et longitudinelt forskningsdesign i undersøgelsen giver det mulighed for at foretage deltagerobservation over en længere periode, samt foretage

flere gruppediskussioner med forskellige grønlandske unge. Ved at udvide omfanget af dataindsamlingen muliggøres en mere dybdegående dataindsamling og dermed en mere dybdegående analyse, hvor forskellige datasæt kan sammenlignes. I nærværende undersøgelse begrænses analysen til 4 forskellige narrative temaer på grund af formelle krav til nærværende speciales skriftlige omfang. I fremtidig forskning kan det derfor være relevant at foretage en mere dybdegående undersøgelse af disse temaer enkeltvist, og undersøge hvordan de influerer hinanden, samt at udvide analysen til at inkludere andre aspekter som ikke er uddybet i undersøgelsen som for eksempel familiens betydning for transmission af IGT.

Som understreget i specialets metodeafsnit tager nærværende undersøgelse udgangspunkt i et sample valgt på baggrund af teoretiske og adgangsmæssige overvejelser i forbindelse med forskningsspørgsmålet. Derfor er samtlige af deltagerne i nærværende undersøgelse unge, voksne grønlændere, der er tilknyttet samme beskæftigelsestilbud og bor i Aalborg. På baggrund af denne begrænsning kan fremtidig forskning med fordel indsamle empiri fra andre grønlandske fællesskaber for unge i Danmark, for eksempel i andre byer som København eller Odense, hvor DGH også har afdelinger. Endvidere kan alle deltagere klassificeres som socialt udsatte, eftersom de er tilknyttet et beskæftigelsestilbud, hvorfor det kunne være relevant at anvende samme undersøgelse hvor deltagerne i stedet består af unge grønlændere der ikke er tilknyttet en institution som ASL, for at få et indblik i hvorvidt IGT kommer til udtryk på samme vis hos disse grønlændere der ikke har dette naturlige netværk og fællesskab. At inddrage et komparativt aspekt af undersøgelsen anses som fordelagtigt i et kvalitativt studie som dette, både i forhold til deltagerobservation og gruppediskussioner (Mulhall, 2003; Marková et al., 2007), da det giver mulighed for at understøtte forståelsen af temaer i det empiriske materiale på tværs af situationer og kontekster. Fordi undersøgelsen begrænser sig til at fokusere på unge, voksne grønlændere, kan det som nævnt tidligere være relevant i fremtidig forskning at se nærmere på hvordan IGT kommer til udtryk i andre generationer ved at undersøge grønlandske familier og hvordan forskellige master narrativer kommer til udtryk i interaktion blandt familiemedlemmer. Studier med fokus på andre aboriginiske samfund som Sydafrika og Canada (e.g. Frankish & Bradbury, 2012; Chou et al., 2023) finder det frugtbart at undersøge hvordan IGT bliver rekonstrueret i interaktion i familien på baggrund af en narrativ tilgang. I forhold til nærværende undersøgelse er dette muligt at undersøge ved at genanvende strukturen for moderatorguiden da den

indleder med et narrativt fremkaldende spørgsmål. Emnerne må dog tilpasses således at relevante tematikker i grønlandske familier kan fremanalyses. Dette vil således give et indblik i de mekanismer, som ligger til baggrund for transmission af IGT i grønlandske familier, hvilket bidrager med et nyt aspekt til forskning af IGT i et grønlandsk perspektiv.

I forbindelse med gruppediskussionen er empiriindsamlingen begrænset til at inkludere lydoptagelse og noter omkring kropslige bevægelser, som blev nedskrevet løbende af moderatoren. Her kunne dataindsamlingsprocessen med fordel have inkorporeret et multimodalt aspekt i form af videooptagelse, for i højere grad at kunne have fokus på de kropslige aspekter af interaktionen. I nærværende speciale er videooptagelser fravalgt på baggrund af en vurdering af, at dette ville have haft konsekvenser for deltagernes samtykke og lyst til at deltage i gruppediskussionen. I fremtidig forskning kan dette dog bidrage til en mere dybdegående analyse af interaktionen blandt de unge grønlændere, da der i højere grad kan fokuseres på kropsligheden blandt de unge grønlændere, som er en essentiel del af traditionel grønlandsk kultur både i forhold til healende praksisser og konfliktløsning (Berliner et al., 2017).

På baggrund af nærværende speciales litteraturgennemgang tydeliggøres det, at den forskning der undersøger IGT er begrænset til teoretiske diskussioner, hvilket illustrerer behovet for empiriske studier af interaktionen mellem tidligere traumatiske begivenheder og nutidige traumer for at adressere potentielle mangler i litteraturen. Dette har nærværende undersøgelse bidraget til. Resultaterne i undersøgelsen understreger, at fremtidig forskning ikke kun bør forsøge at forstå eftervirkningerne af enkelte traumatiske oplevelser, men klargøre effekten af forskellig kulturelle og situationelle faktorer i forhold til reaktioner på IGT i en grønlandsk kontekst. I denne sammenhæng vil tidligere nævnte longitudinale observationsstudier være informative. Som forskning på området skrider frem, bliver behovet for empirisk viden om netop det grønlandske folk nødvendig for at guide blandt andet klinisk arbejde i udviklingen af tilfredsstillende interventionsformer og terapeutiske strategier for unge grønlændere, deres familier og de grønlandske samfund. Nærværende undersøgelse er således også relevant for fremtidig klinisk forskning. Afslutningsvist argumenteres der for i nærværende speciale at fremtidig forskning bør fokusere på undersøgelse af fremgangsmåder, hvorpå omfanget af IGT hos individer og kollektiver kan vurderes

men samtidig sørge for at inddrage grønlandske perspektiver og holdninger, så sociale repræsentationer og magtdynamikker fra det historiske forhold mellem Danmark og Grønland ikke reproduceres.

Refrenceliste

- Aliseda, A. (2006). *What is abduction? Overview and proposal for investigation*. In: Aliseda, A. (2006). *Abductive Reasoning*. Synthese Library, vol 330. Springer, Dordrecht.
- Bamberg, M. (2006). *Big or small: Why do we care? Narrative Inquiry*, 16(1),
- Bamberg, M. (2011). *Who am I? Narration and its contribution to self and identity. Theory & Psychology*, 21(1), 3-24.
- Bamberg, M. (2020). *Narrative analysis: An integrative approach*. Qualitative analysis: Eight approaches for the social sciences, 243-264
- Bamberg, M., & Georgakopoulou, A. (2008). *Small stories as a new perspective in narrative and identity analysis*.
- Baur. (2021). *Decolonizing Social Science Methodology. Positionality in the German-Language Debate*. Historical Social Research (Köln), 46(2), 205–243. <https://doi.org/10.12759/hsr.46.2021.2.205-243>
- Bianco, N. (2021a, 11. januar). *Undskyld!* LinkedIn.com <https://www.linkedin.com/pulse/undskyld-nauja-bianco/> (Senest tilgået d. 31/5-2023)
- Bianco, N. (2021b, Maj). *Intergenerational Trauma In Greenland*. Jonaa.org. <https://www.jonaa.org/content/intergenerational-trauma-in-greenland> (senest tilgået d. 31/5-2023).
- Boell, S. K., & Cecez-Kecmanovic, D. (2010). *Literature Reviews and the Hermeneutic Circle*. Australian Academic & Research Libraries, 41(2), 129– 144.
- Bolliger, & Gulis, G. (2018). *The tragedy of becoming tired of living: Youth and young adults' suicide in Greenland and Denmark*. International Journal of Social Psychiatry, 64(4), 389–395.
- Bombay, A., Matheson, K. and Anisman, H. 2014. 'The intergenerational effects of Indian Residential Schools: Implications for the concept of historical trauma', Transcultural Psychiatry, 51(3). pp.320-338.
- Bombay, Matheson, K., & Anisman, H. (2009). *Intergenerational Trauma: Convergence of Multiple Processes among First Nations peoples in Canada*. Journal of Aboriginal Health
- Brave Heart, M. Y. H. (2003). *The historical trauma response among Natives and its relationship with substance abuse: A Lakota illustration*. Journal of Psychoactive Drugs, 35(1), 7–13.
- Brockmeier, J. (2014). *Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative*. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439–467). Oxford, UK: Oxford University Press.

- Bruner, J. S. (1990). *Acts of meaning: Four lectures on mind and culture (Vol. 3)*. Harvard university press.
- Bryld, Tine (1998), *I den Bedste Mening*, Gyldendal.
- Burr, V. & Dick, P. (2017). *Social constructionism*. In: Gough, B. (Ed.). (2017). *The Palgrave Hand- book of Critical Social Psychology (1st ed.)*. Palgrave Macmillan UK. Ch. 4 (pp. 59-80) [21 s.]
- Chou, & Buchanan, M. J. (2021). *Intergenerational Trauma: A Scoping Review of Cross-Cultural Applications from 1999 to 2019/Le traumatisme intergénérationnel: revue exploratoire des applications interculturelles de 1999 à 2019*. *Canadian Journal of Counselling and Psychotherapy*, 55(3), 363
- Chou, F., Buchanan, M. J., McDonald, M., Westwood, M., & Huang, C. (2023). *Narrative themes of Chinese Canadian intergenerational trauma: offspring perspectives of trauma transmission*. *Counselling Psychology Quarterly*, 36(2), 321-349.
- Collin, F., (2010), *Socialkonstruktivisme*. In Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning. (1. udgave.). Hans Reitzel.
- Crawford. (2014). "The trauma experienced by generations past having an effect in their descendants": *Narrative and historical trauma among Inuit in Nunavut, Canada*. *Transcultural Psychiatry*, 51(3), 339–369. [31 pages]
- Demuth, C. (2013). *Ensuring Rigor in Qualitative Research Within the Field of Cross- Cultural Psychology*. The International Association for Cross-Cultural Psychology Conferences.
- Demuth, C. (2022). *Multimodal Interaction Analysis in Cultural Psychology Research*. In: Watzlawik, M., Salden, S. (eds) *Courageous Methods in Cultural Psychology. Theory and History in the Human and Social Sciences*. Springer, Cham.
- Det Grønlandske Hus Aalborg (n.d.). *Arctic Street Lab*. <https://dgh-aalborg.dk/arctic-street-food>
- Emerson, R. M., Fretz, R. I., & Shaw, L. L. (2001). *Participant observation and fieldnotes*. *Handbook of ethnography*, 352-368
- Esmark, A. & Laustsen, B. C. (2015). *Strukturalisme og poststrukturalisme*. In: Hviid Jacobsen, Lippert-Rasmussen, K., & Nedergaard, P. (2015). *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. (3. udg.). Hans Reitzel.
- Evans-Campbell. (2008). *Historical Trauma in American Indian/Native Alaska Communities: A Multilevel Framework for Exploring Impacts on Individuals, Families, and Communities*. *Journal of Interpersonal Violence*, 23(3), 316–338.
- Forrester, M. (2012). *Doing a Literature Review*. In C. Sullivan, S. Gibson, & S. Riley (Eds.), *Doing Your Qualitative Psychology Project* (pp. 82–100). London: Sage Publications.

- Frankish, T., & Bradbury, J. (2012). *Telling stories for the next generation: Trauma and nostalgia*. Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology, 18(3), 294.
- Hastrup, K. (2015). *Feltarbejde*. In Kvalitative metoder: En grundbog (pp. 521-531). Hans Reitzels Forlag.
- Heinrich, Jens (2010), *Eske Brun og det moderne Grønlands tilblivelse 1932 – 64*, Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet; KVUG (Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland).
- Herman, J. (1992). *Complex PTSD: A syndrome in survivors of prolonged and repeated trauma*. Journal of Traumatic Stress, 5(3), pp. 377–391.
- Jones S, Callesen MB, Pedersen MM et al. (2017). *Personlige livsbarrierer blandt unge i Nuuk*. Psyke & Logos; 38. 72-89
- Kirmayer, L., Brass, G., & Tait, C. (2000). *The mental health of Aboriginal peoples: Transformations of identity and community*. Canadian Journal of Psychiatry, 45(7), 607–616.
- Kirmayer, L.J., Gone, J.P. & Moses, J., 2014. 'Rethinking Historical Trauma', *Transcultural Psychiatry*, 51(3). pp.299–319.
- Kvale & Brinkmann, S. (2015). *Interview : det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. (3. udgave.). Hans Reitzel.
- Laage-Petersen, J., Hendriksen, L. G., Jakobsen, V. & Larsen M. R., (2015). *Ligebehandling af grønlændere i Danmark: grønlænderes oplevelser af mødet med det danske samfund*. Institut for menneskerettigheder.
- Marková, I. (2000). Amédée or how to get rid of it: *Social representations from a dialogical perspective*.
- Markova, I. (2012). *Social Representation as an Anthropology of Culture*. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture & Psychology* (pp. 487-509). Oxford: Oxford University Press.
- Marková, I., Linell, P., Grossen, M. & Orvig, A. S., (2007). *Dialogue in focus groups : exploring socially shared knowledge*. Equinox.
- Maxwell, K. (2014). *Historicizing historical trauma theory: Troubling the trans-generational transmission paradigm*. Transcultural Psychiatry, 51(3), 407-435.
- Moscovici, S. (1988). *Notes towards a description of social representations*. European Journal of Social Psychology 18, s. 211-250.
- Mulhall, A. (2003). *In the field: notes on observation in qualitative research*. Journal of advanced nursing, 41(3), 306-313.
- Ringel, S. 2011. 'Overview: History of Trauma Theory', in S. Ringel, and J.R. Brandell (eds.), *Trauma: Contemporary directions in theory, practice, and research*. London: SAGE Publications. pp.1–12.

Smelser, N. J. (2004). *Psychological trauma and cultural trauma. Cultural trauma and collective identity*, 4, 31-59.

Statsministeriet (2022, 9. marts). *Statsminister Mette Frederiksens tale ved undskyldningsarrangement for de grønlandske børn, som blev sendt til Danmark i 1951, den 9. marts 2022*. <https://www.stm.dk/statsministeren/taler/statsminister-mette-frederiksens-tale-ved-undskyldningsarrangement-for-de-groenlandske-boern-som-blev-sendt-til-danmark-i-1951-den-9-marts-2022/> (Senest tilgået d. 31/5-2023)

Statsministeriet. (2020, 8. december). *Undskyldning til de 22 grønlandske børn, som blev sendt til Danmark i 1951*. <https://www.stm.dk/presse/pressemeddelelser/undskyldning-til-de-22-groenlandske-boern-som-blev-sendt-til-danmark-i-1951/> (senest tilgået d. 31/5-2023)

Sullivan. (2012). *Qualitative data analysis using a dialogical approach*. In *Qualitative Data Analysis Using a Dialogical Approach* (pp. xiii–xiii). SAGE.

Szulevicz, T. (2015). *Deltagerobservation*. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red). *Kvalitative metoder*

Sørensen, A. K. (2007). *Denmark-Greenland in the twentieth century* (Vol. 341) (p. 202). Museum Tusculanum Press.ISO 690

Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2015). *Kvalitet i kvalitative studier*. In *Kvalitative metoder: En grundbog* (pp. 521-531). Hans Reitzels Forlag.

Thomsen, T. L., Bo, I. G., & Christensen, A-D. (2016). *Narrativ forskning: tilgange og metoder*. I I. Glavind Bo, A-D. Christensen, & T. Lund Thomsen (red.), *Narrativ forskning: tilgange og metoder* (s. 13-33). Hans Reitzels Forlag. Sociologi Nr. 11

Toerien, M. (2014). *Conversations and conversation analysis*. The SAGE handbook of qualitative data analysis, 327-340.

Valsiner, J. (2014). *An invitation to cultural psychology. An invitation to cultural psychology*, 1-304.

Valsiner. (2012). *Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds*. In *The Oxford Handbook of Culture and Psychology*. Oxford University Press.

Waldram, J. (2004). *Revenge of the Windigo: The construction of the mind and mental health of North American Aboriginal peoples*. Toronto: University of Toronto Press.

Witzel, A., & Reiter, H. (2012). *The problem-centred interview*. Sage.